№. 78. ВТОРНИКЪ 16 Іюля. 16 Lipca. WTOREK №. 78.

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ KURYER WILEŃSKI

ВЫХОДИТЪ
по Вторникамъ, Четвергамъ и Субботамъ.

Przedpłata: Roczna: W Wilnie rs. 10. Z przesyłką — 12. Półroczna: W Wilnie — 5. Z przesyłką — 6.
Kwartalna: W Wilnie — 3. Z przesyłką — 3 k. 50. Miesięczna — 1. Za wiersz ze 40 liter ogłoszenia płaci się k. sr. 17.

WYCHODZI
we Wtorki, Czwartki i Soboty.

Rok 1863.

ОДЕРЖАНІЕ.

Часть Оффиціальная.

ВИЛЬНО.

ВЫПИСКА ИЗЪ ПРЕДЛОЖЕНІЯ Г-НА ГЛАВНАГО НАЧАЛЬНИКА КРАЯ, НАЧАЛЬНИКАМЪ ВОЙСКЪ ВИЛЕНСКОЙ, КОВЕНСКОЙ, ГРОДНЕНСКОЙ и МИНСКОЙ ГУБЕРНІЙ отъ 13 іюля 1863 года.

Какъ изъ полученныхъ мною изъ разныхъ мѣстъ ВЫСОЧАЙШЕ ввѣреннаго мнѣ края, донесеній, многіе изъ мятежниковъ добровольно возвращаются изъ шаекъ и являются къ начальству съ просьбою о помилованіи,— въ лѣсахъ же остались и бродятъ лишь одни упорствующіе и закоренѣлые въ злобѣ мятежники, дѣйствія которыхъ отличаются звѣрствомъ и насиліями всякаго рода и приняли видъ совершенно разбойничій, то подобные злодѣи не заслуживаютъ пощады и потому предписываю, по поимкѣ таковыхъ мятежниковъ, въ особенности изъ помѣщиковъ, шляхты и ксендзовъ, немедленно предавать полевому уголовному суду въ 24 часа и исполнять надъ ними смертные приговоры, по конфирмаціи военно-уѣздныхъ начальниковъ.

Генералъ отъ Инфантеріи *Муравьевъ 2-й.*

Отставные штабсъ капитанъ Михаилъ Станишевскій, и подпоручикъ Станиславъ Казаковскій, по произведенному надъ ними военному суду, по полевому уголовному уложенію, оказались виновными въ принятіи участія въ дѣйствіяхъ мятежническихъ шаекъ, за что, по утвержденному надъ ними приговору военнаго суда, подвергнуты смертной казни разстрѣляніемъ 8 числа сего іюля въ г. Вилкомирѣ, Ковенской губерніи.

Виленскій военный, ковенскій, гродненскій и минскій генералъ-губернаторъ и главный начальникъ витебской и могилевской губерній, сдѣлалъ распоряженіе о снятіи военнаго положенія съ *Гомельскаго уѣзда*, Могилевской губерніи.

13-го іюля.

Отправленіе въ С.-Петербургъ перваго эшелона л.-гв. Финляндскаго полка дало еще разъ случай выказать сочувствіе и уваженіе мужественному полку и его достойнѣйшему полковому командиру. При первой вѣсти объ отправленіи Финляндцевъ составилась подписка, въ которой приняли участіе: г-нъ главный начальникъ края; начальникъ 1-й гвардейской пѣхотной дивизіи— старый товарищъ и сослуживецъ Ивана Степановича Ганецкаго въ Финляндскомъ полку; исправляющій должность Виленскаго гражданскаго губернатора; полковые командиры Преображенскаго, Семеновскаго, л.-гв. драгунскаго и л.-гв. казачьяго полковъ и почти всѣ чины здѣшняго военнаго и гражданскаго управленій.— Положено было собраться въ $10^1/_2$ часовъ вечера въ залѣ дебаркадера желѣзной дороги и послѣ ужина, въ честь гг. штабъ и оберъ-офицеровъ л.-гв. Финляндскаго полка, проводить дорогихъ отъѣзжающихъ, столь памятныхъ по своимъ блистательнымъ дѣйствіямъ въ здѣшнемъ краѣ.

Въ назначенное время ярко освѣщенная зала дебаркадера наполнилась гостями, а часть полка, предназначенная къ выступленію расположилась возлѣ дебаркадера, два хора пѣсенниковъ гремѣли подъ окнами залы.

Въ $10^3/_4$ часа, при звукахъ встрѣчнаго марша, вошелъ въ залу Иванъ Степановичъ Ганецкій, каждый изъ присутствовавшихъ непремѣнно хотѣлъ пожать его руку и сказать ему привѣтливое слово.... Сѣли за столъ, и закипѣла живая, одушевленная бесѣда. Послѣ перваго тоста за здоровье ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА, тоста, встрѣченнаго единодушнымъ восторгомъ, получена была отъ М. Н. Муравьева телеграмма *) на имя И. С. Ганецкаго.

„Искренно сожалѣю, что не могъ лично присутствовать на прощальномъ ужинѣ. Прошу почтеннаго Ивана Степановича заявить его молодецкому полку мою искреннюю благодарность за военные подвиги, подавившіе мятежъ и крамолу въ здѣшнемъ краѣ. Заочно пью здоровье славнаго полка и доблестнаго начальника его. Ура! Генералъ Муравьевъ.“

Прочитавъ ее присутствующимъ, послѣ дружныхъ „ура,“ Иванъ Степановичъ подошелъ къ окну, и знакомымъ его боевымъ сослуживцамъ громовымъ голосомъ снова прочиталъ ее родному полку, прибавивъ отъ себя: „Слышите ли, Финляндцы!— Михаилъ Николаевичъ Муравьевъ называетъ васъ молодцами; это его привѣтъ вамъ и слово прощанья.“

Восторгъ и крики были невыразимы—только слыша ихъ можно было понять, какъ умѣетъ сказываться русское сердце, когда умѣютъ его оцѣнить и затронуть.

Въ отвѣтъ на эту депешу И. С. Ганецкій превозгласилъ тостъ за здоровье М. Н. Муравьева, и тостъ былъ переданъ въ слѣдующей телеграммѣ:

„Финляндскій полкъ пьетъ за здоровье геніальнаго человѣка, который правитъ здѣшнимъ краемъ, за здоровье и благоденствіе Михаила Николаевича Муравьева. Ура!!! Ганецкій.“

Затѣмъ начались тосты и рѣчи во славу Финляндцевъ, ихъ командира, полковъ 2-й и 1-й гвардейскихъ дивизій, георгіевскихъ кавалеровъ, русской побѣдоносной арміи, во славу всѣхъ трудящихся для умиротворенія края и благоденствія отечества. Рѣчи лились одна за другой, встрѣчаемыя единодушнымъ одобреніемъ, все было проникнуто одною мыслію—воздать должный почетъ И. С. Ганецкому и его чудесному полку и заявить чувства, наполняющія душу каждаго русскаго въ настоящую торжественную минуту.

Ужинъ кончился, отъѣзжающіе были уже въ вагонахъ, когда полученъ былъ отвѣтъ на поздравительную депешу Финляндцевъ въ честь генерала Муравьева.

„Въ отвѣтъ на ваше привѣтствіе, еще разъ душевно благодарю въ лицѣ вашемъ моихъ бывшихъ сподвижниковъ и желаю имъ благополучнаго пути. Молодецкіе подвиги Финляндскаго полка останутся на всегда памятны для всякаго истинно-Русскаго.

Генералъ Муравьевъ.“

Это было послѣднее прощальное слово: поѣздъ тронулся при звукахъ гимна „Боже, Царя храни“ и громовымъ ура, далеко разносившимся по окрестности въ тишинѣ ночи.

Восторгъ и единодушіе были общіе; да, мы вѣримъ въ наше будущее, потому что по опыту знаемъ, какъ растетъ народная русская сила въ годины смутъ и опасностей.

С. Петербургъ, 13-го іюля.

ВСЕПОДДАННѢЙШІЯ ПИСЬМА.

Отъ гомельскаго дворянства, Могилевской губерніи.

„Всемилостивѣйшій ГОСУДАРЬ!

„Въ то время, когда со всѣхъ концовъ Россіи неслись къ подножію престола заявленія чувствъ преданности Царю и отечеству отъ вѣрноподданныхъ ВАШЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, гомельское дворянство съ нетерпѣніемъ ожидало срока Всемилостивѣйше назначенныхъ дворянскихъ выборовъ въ городѣ Гомелѣ, чтобы цѣлымъ сословіемъ выразить Вамъ, ГОСУДАРЬ, чувства, его одушевляющія.

Нынѣ, по открытіи собранія, дворянство прежде всего единодушно постановило: увѣрить ВАШЕ ВЕЛИЧЕСТВО, что хотя Гомельскій уѣздъ по своему географическому положенію и вошелъ въ составъ западныхъ губерній, гдѣ нѣкоторые дворяне, къ несчастію, выразили свое сочувствіе мятежу; но гомельское дворянство, безъ различія исповѣданій, всею душею предано Россіи и, руководимое чувствами искренней любви и благоговѣнія къ Царю-Преобразователю, готово по первому призыву ВАШЕМУ, ГОСУДАРЬ, стать на защиту всецѣлости возлюбленнаго отечества.

„ВАШЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА вѣрноподданные.“

(Слѣдуютъ подписи).

Отъ временно-обязанныхъ крестьянъ витебской губерніи, невельскаго уѣзда, чернецевской волости.

„Всемилостивѣйшій ГОСУДАРЬ и ОТЕЦЪ.

„Вѣдомо намъ, что въ царствѣ Твоемъ польскомъ беззаконные люди возмутились и производятъ безпорядки, да и къ тому же подбиваютъ и людей сосѣднихъ съ ними губерній, царства русскаго, даже и въ нашей витебской губерніи подговаривая крестьянъ принять ихъ сторону; — все это творятъ они для пагубы Россіи. Узнавъ это, мы убоялись, ГОСУДАРЬ и Благодѣтель нашъ, чтобы Ты не усомнился въ нашей вѣрноподданнической къ Тебѣ преданности, а потому осмѣливаемся, Всемилостивѣйшій Царь нашъ, поднести къ стопамъ Твоимъ настоящую грамоту, коею клянемся въ нашей неизмѣнной и вѣчной къ Тебѣ, ГОСУДАРЮ нашему и Отцу, и наслѣдникамъ Твоимъ преданности и вѣрности и заявляемъ нашу готовность по первому Твоему велѣнію явиться на служеніе Тебѣ, ГОСУДАРЬ-Освободитель, и стать поголовно на защиту родной нашей русской земли, не щадя живота своего и достоянія.

„Прими милостиво, ГОСУДАРЬ, скудное, но вѣрное приношеніе Твоихъ вѣрноподданныхъ витебской губерніи, невельскаго уѣзда, чернецевской волости временно-обязанныхъ крестьянъ.“

(Слѣдуютъ подписи).

Кромѣ того, ЕГО ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ представлены были всеподданнѣйшія письма, съ выраженіемъ вѣрноподданническихъ чувствъ: крестьянъ государственныхъ, удѣльныхъ, собственниковъ и временно-обязанныхъ, губерній:

Витебской, уѣздовъ: себежскаго аннинской волости, нищанскаго и осынскаго приходовъ; невельскаго, волостей: сокольничской, рыкшанской и долысской; суражскаго, козаковской волости; велижскаго, ильинской и прихабской волостей; себежскаго, рыковской и синозерской волостей и шумихинскаго сельскаго общества; динабургскаго, асташевскаго сельскаго общества.

Виленской, уѣздовъ: виленскаго, волостей: богуславишской, гелванской, мусницкой, рудоминской, янишской и дубинской; свенцянскаго, рацевицкаго прихода и занорицкой волости; лидскаго, дакудовской волости; вилейскаго, 2-й красносельской и карльсбергской волостей; дисненскаго, перебродскаго сельскаго общества.

Волынской, уѣздовъ: овручскаго, лопатичской волости; житомірскаго, пулинской волости.

Кіевской, уѣздовъ: черкасскаго, селеній: Хмѣльной, Конончи, Пекарей и м. Смѣлы; сквирскаго, ходырковской волости.

Ковенской, биржанской волости.

Подольской, уѣздовъ: гайсинскаго, волостей; чечеліо-

*) Для объясненія этого необходимо сказать, что кабинетъ главнаго начальника края соединенъ телеграфическою проволокою со станціею желѣзной дороги.

TREŚĆ

Część Urzędowa.

WILNO.

WYPIS Z ZALECENIA P. GŁÓWNEGO NACZELNIKA KRAJU DO NACZELNIKÓW WOJSK WILEŃSKIEJ, KOWIEŃSKIEJ, GRODZIEŃSKIEJ I MIŃSKIEJ GUBERNIJ z 13 lipca 1863 r.

Ponieważ z otrzymanych przezemnie z rozmaitych miejsc NAJWYŻEJ powierzonego mi kraju doniesień okazuje się, iż wielu z powstańców dobrowolnie powraca z band i stawi się przed zwierzchnością, prosząc miłosierdzia,— po lasach zaś zostali i wałęsają się tylko sami uporczywi i zatwardziali w złośliwości powstańcy, których postępowanie odznacza się zwierzęcością i gwałtami wszelkiego rodzaju i przyjęło postać całkiem rozbójniczą, przeto podobni złoczyńcy nie zasługują na przebaczenie i dla tego zalecam po ujęciu takowych powstańców, a szczególnie z obywateli, szlachty i księży, niezwłócznie oddawać ich pod sąd doraźny kryminalny we 24 godziny i wykonywać nad nimi wyroki śmierci, po konfirmacji wojenno-powiatowych naczelników.

Jenerał piechoty MURAWJEW 2-gi.

Dymissjonowani, sztabs-kapitan Michał Staniszewski, i podporucznik Stanisław Kozakowski wskutek odbytego nad nimi sądu wojennego, według polowego kodeksu karnego, okazali się winnymi przyjęcia udziału w działaniach band butowniczych; za co stosownie do utwierdzonego nad nimi wyroku sądu wojennego, ulegli karze śmierci przez rozstrzelanie 8 b. mies. lipca w m. Wiłkomierzu, w gub. Kowieńskiéj.

— *Wileński wojenny, kowieński, grodzieński i miński* jenerał-gubernator oraz główny naczelnik witebskiéj i mohylewskiéj guberenji, wydał rozporządzenie o zdjęciu stopy wojennéj z powiatu homelskiego gubernji mohylewskiéj.

Dnia 13 lipca.

Wysłanie do St. Petersburga pierwszego eszelonu l. gw. Finladzkiego pułku dało jeszcze raz sposobność wykazać współczucie i poważanie dla walecznego pułku i jego najdostojniejszego pułkowego dowódcy. Na pierwszą wieść o wysłaniu Finlandców, złożono składkę, w któréj przyjęli udział: p. główny naczelnik kraju; naczelnik 1-éj gwardyjskiéj pieszéj dywizji, dawny towarzysz i kolega Jana syna Stefana Ganeckiego w Finlandzkim pułku; pełniący obowiązek wileńskiego cywilnego gubernatora; pułkowi dowódcy Preobrażeńskiego, Siemionowskiego, l. gw. dragońskiego i l. gw. kozackiego pułków i prawie wszyscy urzędnicy tutejszego wojennego i cywilnego zarządów. Postanowiono było zgromadzić się o $10^1/_2$ godzinie wieczorem w sali debarkaderu drogi żelaznéj i po kolacji na cześć pp. sztab i ober-oficerów l. gw. Finlandzkiego pułku, przeprowadzić drogich odjeżdżających, tak pamiętnych ze swych świetnych czynów w kraju tutejszym.

W naznaczonym czasie, rzęsiście oświetlona sala debarkaderu przepełniła się gośćmi, a część pułku, przeznaczona do wystąpienia rozlokowała się przy debarkaderze; dwa chóry, pieśniarzy grzmiały pod oknami sali.

O $10^3/_4$ godzinie, przy odgłosie przywitalnego marszu, wszedł do sali Jan syn Stefana Ganecki. Każdy z obecnych koniecznie pragnął uścisnąć jego rękę i powiedzieć mu uprzejme słowo..... Usiedli do stołu i zawrzała ożywiona i wesoła biesiada. Po pierwszym toaście za zdrowie CESARZA JEGO MOŚCI, toaście spotkanym jednomyślném uniesieniem, otrzymano od M. Murawjewa telegram (*) na imie J. S. Ganeckiego.

„Szczerze ubolewam, iż nie mogłem osobiście znajdować się na pożegnalnéj kolacji. Proszę szanownego Jana syna Stefana wyrazić swemu dzielnemu pułkowi moją szczérą podziękę za wojenne przewagi, które stłumiły rokosz i bunt w kraju tutejszym. Zaocznie spełniam zdrowie sławnego pułku i walecznego naczelnika onego. Ura!

Jenerał Murawjew.“

Przeczytawszy to obecnym po wspólnych „ura“ Jan syn Stefana zbliżył się do okna i znajomym jego towarzyszom bojowym piorunującym swym głosem znowu odczytał telegram rodzonemu pułkowi, dodając od siebie: „Czy słyszycie Finlandcy, Michał Mikołajewicz Murawjew nazywa was zuchami, to jego pozdrowienie dla was i słowo pożegnania.“

Uniesienie i okrzyki były niewysłowione—tylko słysząc je można było zrozumieć, jak umie wypowiadać się serce rossyjskie, kiedy umieją one ocenić i dotknąć.

Odpowiadając na tę depeszę J. S. Ganecki wzniósł toast za zdrowie M. M. Murawjewa i toast ów przesłany został w następnym telegramie:

„Finlandzki pułk spełnia zdrowie genjalnego człowieka, który rządzi tutejszym krajem. Za zdrowie i pomyślność Michała Mikołajewicza Murawjewa. Ura!!! Ganecki.“

Następnie rozpoczęły się toasty i mowy na cześć Finlandców, ich dowódcy, pułków 2-éj i 1-éj gwardyjskich dywizij, kawalerów ś. Jerzego, rossyjskiéj zwycięzkiéj armji, na cześć wszystkich pracujących dla uśmierzenia kraju i za pomyślność ojczyzny. Mowy lały się jedna za drugą, spotykane jednomyślnemi pochwałami, wszystko było przejęte jedną myślą—oddania hołdu należnego J. S. Ganeckiemu i jego cudownemu pułkowi, tudzież wyrazić uczucia przepełniające duszę każdego Rossjanina w obecnéj uroczystéj chwili.

Kolacja skończyła się, odjeżdzający byli już w wagonach, gdy otrzymano odpowiedź w skutek pozdrawiającéj depeszy Finlandców na cześć jenerała Murawjewa.

„Odpowiadając na wasze pozdrowienie, jeszcze raz z całéj duszy dziękuję w imieniu waszém moim byłym wspólnikom trudów i życzę im szczęśliwéj drogi. Dzielne czyny Finlandzkiego pułku pozostaną zawsze pamiętne dla każdego prawdziwego Rossjanina.

Jenerał Murawjew.“

To było ostatnie pożegnalne słowo: pociąg ruszył przy odgłosie hymnu: „Boże zachowaj Cesarza“ i piorunującem „ura“ daleko rozlegającém się po okolicach wśród ciszy nocnéj.

Uniesienie i jednomyślność były ogólne; tak, my wierzymy w naszą przyszłość, ponieważ z doświadczenia wiemy, jak wzrasta narodowa rossyjska siła w godzinę rozruchów i niebezpieczeństw.

St. Petersburg, 13 lipca.

NAJPODDANNIEJSZE LISTY.

Od homelskiego dworzaństwa gubernji mohylewskiéj.

Najmiłościwszy CESARZU!

„Wówczas, kiedy ze wszystkich końców Rossji wznosiły się do podnóża tronu wyrazy uczuć przychylności ku Cesarzowi i ojczyźnie od wiernopoddanych WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI, homelskie dworzaństwo z niecierpliwością oczekiwało terminu Najmiłościwéj naznaczonych wyborów dworzańskich w Homlu, iżby od całego stanu wyrazić Wam, CESARZU uczucia jego ożywiające.

„Obecnie, po otwarciu zgromadzenia, przedewszystkiem jednomyślnie postanowiło: zapewnić WASZĄ CESARSKĄ MOŚĆ, iż chociaż powiat homelski ze swego geograficznego położenia, wszedł do składu zachodnich gubernij, gdzie niektórzy dworzanie, na nieszczęście, wyrazili swe współczucie ku rokoszowi; lecz homelskie dworzaństwo bez różnicy wyznań, całą duszą jest oddane Rossji i, przewodnicząc się uczuciami szczeréj miłości i poszanowania ku CESARZOWI-Reorganizatorowi, gotowe jest na pierwsze wezwanie Wasze, CESARZU, stanąć na obronę całości ukochanéj ojczyzny.

„WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI wierni poddani.“

(Następują podpisy).

Od czasowo-obowiązkowych włościan gubernji witebskiéj, newelskiego powiatu, czerniecewskiéj włości.

Najmiłościwszy CESARZU i Ojcze!

„Wiadomo nam, że w Królestwie Twojem polskiem bezprawni ludzie zbuntowali się i czynią nieporządki, a przytém jeszcze podburzają i ludzi sąsiednich z nimi gubernij cesarstwa rossyjskiego, nawet i w naszéj gubernji witebskiéj podmawiając włościan przyjąć ich stronę; wszystko to robią oni na zagubę Rossji. Dowiedziawszy się o tém, my przelękliśmy się CESARZU i Dobroczyńco nasz, abyś Ty niezwątpił o naszéj wiernopoddańczéj ku Tobie przychylności i dla tego ośmielamy się, Najmiłościwszy Cesarzu nasz, złożyć u stóp Twoich, niniejsze pismo, którém przysięgamy na naszą niezmienną i wieczną ku Tobie, CESARZOWI naszemu i Ojcu oraz następcom Twoim przychylność i wierność i wyrażamy naszą gotowość na pierwszy Twój rozkaz stawić się na służbę Tobie CESARZU-Oswobodzicielu i stanąć pogłównie na obronę rodzinnéj naszéj ziemi rossyjskiéj, nie oszczędzając żywota naszego i mienia.

Przyjmij miłościwie CESARZU, skromną, lecz wierną ofiarę Twoich wiernopoddanych gubernji witebskiéj, powiatu newelskiego, czerniecewskiéj włości, czasowo-obowiązkowych włościan.“

(Następują podpisy).

—Prócz tego Jego Cesarskiéj Mości złożone zostały najpoddanniejsze listy z wyrazem uczuć wierno poddańczych: od włościan skarbowych, udziałowych, właścicieli i czasowo-obowiązkowych gubernij:

Witebskiéj, powiatów: siebieskiego, włości anninskiéj, niszczańskiéj i osyńskiéj parafji; newelskiego, włości: sokolnickiéj, rykszańskiéj i dołysskiéj; surażskiego, kozakowskiéj włości; weliżskiego, ilińskiéj i prychabskiéj włości; sebieskiego, rykowskiéj i sinozerskiéj włości i szumichińskiéj gminy wiejskiéj; dynaburgskiego, astaszewskiéj gminy miejskiéj.

Wileńskiéj, powiatów: wileńskiego, włości: bohusławskiéj, giełwańskiéj, muśnickiéj, rudomińskiéj, janiskiéj i dubińskiéj; święciańskiego, racewickiéj parafji i zanoryckiéj gminy; lidzkiego, dakudowskiéj włości; wilejskiego, 2-éj krasnoselskiéj i karlsbergskiéj włości; dziśnieńskiego, perebrodzkiéj gminy miejskiéj.

Wołyńskiéj, powiatów: owruckiego, łopatyckiéj włości; żytomirskiego, pulińskiéj włości.

Kijowskiego, powiatów: czerkaskiego, sioł, Chmielnéj, Kononczy, Piekaréj i m. Smieły; skwirskiego chodyrkowskiéj włości.

Kowieńskiéj, birżańskiéj włości.

*) Dla wyjaśnienia tego, koniecznie jest powiedzieć, iż gabinet głównego Naczelnika kraju złączony jest drutem telegraficznym ze stacją drogi żelaznéj.

вецкой, кропивнянской и кунявской; проскуровскаго, осташковецкой волости; балтскаго, троянской волости; брацлавскаго, монастырскаго общества, волостей: холодовской, бобковской и журавліовецкой; ольгопольскаго, волостей: ободовецкой, жабокричской, шарапановской, демовской, солгутовской, ивашковской, вербко-чечельницкой, крикливецкой, тарковецкой, подимской, рашковской, любомирецкой, стратіевской, мястковецкой, таркановской, бершадской, войтовской, сумовской и гордіевской. (Сѣв. Поч.)

ПУТЕШЕСТВІЕ ГОСУДАРЯ НАСЛѢДНИКА.

Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, прибывъ въ Кострому 29 іюня, на другой день, въ воскресенье, 30 числа, былъ у божественной литургіи въ Ипатьевскомъ монастырѣ, находящемся близъ самаго города, на берегу озера Святаго, называвшагося прежде Мерскимъ (отъ имени народа Мери). Монастырь этотъ построенный въ половинѣ XIV вѣка, достопамятенъ тѣмъ, что въ началѣ XVII столѣтія послужилъ убѣжищемъ родоначальнику державнаго дома Романовыхъ, Михаилу Ѳеодоровичу, когда его, избраннаго на престолъ россійскій, искали умертвить поляки, и что здѣсь же изъявилъ онъ свое согласіе принять царство. Послѣ литургіи Его Высочество изволилъ принимать начальствующихъ и служащихъ лицъ, дворянство и купечество.

1-е и 2-е іюля посвящены были Государемъ Великимъ Княземъ на обозрѣніе заводовъ, фабрикъ и разнаго рода заведеній, а 3-го числа Его Высочество совершилъ поѣздку въ богатое и промышленное село Иваново, принадлежащее графу Шереметеву и находящееся въ шуйскомъ уѣздѣ, владимірской губерніи, на границѣ Костромской.

5-го іюля въ пятницу, Его Высочество изволилъ отправиться изъ Костромы на пароходѣ внизъ по Волгѣ и остановился въ Кинешмѣ, для слушанія божественной литургіи и молебствія, по случаю тезоименитства Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Сергія Александровича.

Въ тотъ же день, въ 10 часовъ вечера, Государь Наслѣдникъ прибылъ въ Нижній-Новгородъ. На всемъ пути несмѣтное множество народа встрѣчало и провожало Его Высочество съ восторженнымъ изъявленіемъ живѣйшей преданности.

Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, прибывъ 5 іюня въ Нижній-Новгородъ, на другой день посѣтилъ принадлежащее графу Шереметеву село Павлово (горбатовскаго уѣзда), извѣстное обширнымъ производствомъ стальныхъ и вообще металлическихъ издѣлій; а вечеромъ того же дня изволилъ принять охоту въ имѣніи помѣщиковъ Козловыхъ, на берегу Оки, въ 30 верстахъ отъ Нижняго-Новгорода.

7-го числа, въ воскресенье, Его Высочество возвратился въ Нижній-Новгородъ, въ 6 часовъ утра. По отслушаніи божественной литургіи въ каѳедральномъ соборѣ, Государь Великій Князь изволилъ принимать начальствующихъ лицъ, дворянство и городское общество; а вечеромъ удостоилъ своимъ посѣщеніемъ театръ.

8-го числа Его Высочество отправился въ дальнѣйшій путь по Волгѣ въ $7^{3}/_{4}$ ч. утра, при теплой, но нѣсколько вѣтряной погодѣ. (Рус. Инв.)

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Варшава, 10-го іюля.

Послѣ дѣла генералъ-маіора Ралля, 2 іюля, преслѣдованіе разбитой шайки продолжалъ отрядъ изъ 2 ротъ, 1 сотни казаковъ и полъ эскадрона л.-гв. уланскаго Его Величества полка, при 2 ракетныхъ станкахъ, подъ командою полк. Валуева; 3 числа остатки шайки настигнуты были у Пшетыча и преслѣдованы за Наревъ. 4 числа, въ 10 верстахъ отъ переправы у Рожанъ, отрядъ встрѣтился съ шайкой Тромчинскаго, изъ 3,800 человѣкъ. Мятежники были совершенно разбиты и разсѣяны; дѣло было кровопролитное; въ шайкѣ громадныя потери; Тромчинскій убитъ. Съ нашей стороны 3 убитыхъ и 10 раненыхъ; полковникъ Валуевъ раненъ косой въ голову тяжело, но не опасно.

Вильно, 10-го іюля.

Генеральнаго штаба штабсъ-капитанъ Граффъ съ 45 рядовыми настигъ и разбилъ близъ станціи желѣзной дороги Козлова-Руда шайку изъ 120 человѣкъ; у мятежниковъ, кромѣ убитыхъ и раненыхъ, взято 6 человѣкъ въ плѣнъ; остатки шайки преслѣдовались до 10 часовъ вечера, причемъ войсками отбиты 4 человѣка сельской стражи изъ д. Козлова-Руда, которыхъ мятежники намѣревались повѣсить. Для поимки разбитой шайки посланы отряды и команды изъ сельской стражи изъ Высокой-Руды, м. Пильвишекъ и Мауруци.

Кіевъ 12-го іюля.

Отрядъ отъ войскъ Кіевскаго военнаго округа, расположенныхъ на границѣ въ царствѣ Польскомъ, высылавшійся за Бугъ, настигъ и разсѣялъ у Бржезно шайку мятежниковъ, которые потеряли убитыми 12, взятыми въ плѣнъ 9, кромѣ того у нихъ отбиты: обозъ, оружіе, лошади, и разные запасы; съ нашей стороны 1 убитъ. (Рус. Инв.)

Телеграфическія извѣстія изъ Одессы сообщаютъ, что мятежническая шайка, собиравшаяся на границахъ Молдавіи съ Бессарабіею, разбита молдавскими войсками и 5-го іюля сдалась имъ въ плѣнъ. (Р. Инв.)

Полученъ журналъ военныхъ дѣйствій въ Виленскомъ военномъ округѣ, но этотъ послѣдній не сообщаетъ ни одной сколько нибудь замѣчательной встрѣчи нашихъ войскъ съ мятежническими шайками. Дѣйствія здѣсь войскъ въ послѣднее время ограничиваются поисками за незначительными партіями мятежниковъ, которые, тщательно скрываясь отъ встрѣчъ съ нами, продолжаютъ безчинствовать и подвергаютъ мирныхъ жителей разнымъ изувѣрствамъ.

Въ Гродненской губерніи: Конная шайка Нарбута, разбитая и разсѣянная маіоромъ фонъ-Кекомъ 19 іюня, въ 15 верстахъ отъ Пинска, 25 іюня появилась потомъ въ сѣверныхъ частяхъ Ковельскаго уѣзда, Волынской губерніи. Преслѣдуемая изъ м. Ратно колонною изъ стрѣлковъ и ½ эскадрона драгунъ, шайка Нарбута бросилась къ м. Мокраны (на границѣ Гродненской губерніи и Ковельскаго уѣзда); здѣсь встрѣченная отрядомъ изъ роты стрѣлковъ Черниговскаго полка и 20 казаковъ, она вновь была разбита и совершенно разсѣяна; причемъ мятежники потеряли 6 чел. убитыми и 4 плѣнными; отбито у нихъ весь обозъ, 15 лошадей, съѣстные припасы, оружіе и порохъ. Съ нашей стороны тяжело раненъ одинъ урядникъ.

Изъ Ковенской губерніи получены дополнительныя свѣдѣнія, что шайка Яблоновскаго послѣ дѣла у м. Попелянъ, преслѣдуемая безостановочно нашими войсками, доведена была до крайняго изнуренія; оставаясь два дня безъ пищи, она отказалась продолжать отступленіе; а послѣ дѣла подполковника Пушкина разбѣжалась по одиночкѣ, и по имѣющимся свѣдѣніямъ до сихъ поръ ничего не слышно о новомъ ея формированіи.

По случаю появленія конной шайки изъ 150 человѣкъ въ окрестностяхъ сел. Вещинтъ, Новоалександровскаго уѣзда, высланъ былъ туда отрядъ изъ роты пѣхоты и эскадрона л.-гв. уланскаго полка, подъ начальствомъ полковника Бѣлиза. 30 іюня, отрядъ настигъ мятежниковъ въ лѣсу близъ м. Комай, стремительно атаковалъ ихъ и обратилъ въ бѣгство. Инсургенты понесли значительный уронъ; у нихъ отбитъ обозъ изъ 4-хъ повозокъ, порохъ, свинецъ, оружіе и 20 лошадей, съ нашей же стороны потери не было. (Рус. Инв.)

Дѣло отряда полковника Эрнрота противъ соединенныхъ шаекъ Хмѣлинскаго и Рженецкаго. Для осмотра лѣсистой и пересѣченной мѣстности окрестностей Ченстохова, выдвинуты были, 24 іюня, рота Бѣлозерскаго полка въ м. Яновъ и рота Витебскаго въ м. Лелевъ. Въ 10 часовъ утра того же числа мятежники напали въ м. Яновѣ на роту Бѣлозерскаго полка; занявъ кладбище, бѣлозерцы отразили, съ большимъ для непріятеля урономъ, всѣ повторявшіяся съ его стороны нападенія, и по прибытіи къ нимъ на подкрѣпленіе изъ Лелева Витебской роты, заставили мятежниковъ поспѣшно отступить. Кромѣ значительнаго числа убитыхъ и раненыхъ, мятежники потеряли 2 плѣнными; съ нашей стороны убито въ этомъ дѣлѣ 4 и ранено 8 человѣкъ.

По полученіи извѣстія объ этомъ дѣлѣ, командиръ Витебскаго полка, полковникъ Эрнротъ, съ 2 ротами, 10 казаками и 2-мя орудіями немедленно выступилъ изъ Ченстохова для отысканія шайки, сдѣлавшей нападеніе на Яновъ. Къ нему присоединились еще нѣсколько небольшихъ отрядовъ; въ ночь на 27 іюня колонна полковника Эрнрота встрѣтилась съ шайкою, шедшею изъ д. Поспока. Менѣе чѣмъ въ ¼ часа шайка была разбита и совершенно разсѣяна; весь обозъ, нѣсколько лошадей, до 150 ружей и штуцеровъ остались въ нашихъ рукахъ; 15 мятежниковъ взяты въ плѣнъ; по показанію ихъ, разбитая шайка была подъ командою Рженецкаго и Хмелинскаго, въ числѣ до 300 человѣкъ; наша потеря заключается въ 1 убитомъ и 1 раненомъ.

Дѣйствія отряда маіора Перавина. Отрядъ изъ $2^{1}/_{2}$ ротъ Кіевскаго гренадерскаго полка и 75 казаковъ Донскаго N. 31 полка, командированъ былъ изъ Ловича 25 іюня, подъ начальствомъ маіора Перавина для поисковъ къ д. Злокова. Не найдя тамъ шайки, и узнавъ, что въ окрестностяхъ м. Соботы, именно въ с. Воловицахъ, хранится въ подвалахъ имущество мятежниковъ, маіоръ Перавинъ командировалъ туда 50 чел. пѣхоты и 20 казаковъ; самъ же съ остальными частями отряда перешелъ въ м. Соботы. Во время обыска одною изъ вышесказанныхъ командъ мызы Воловицы, мятежники произвели на нее нападеніе; получивъ объ этомъ извѣстіе, маіоръ Перавинъ быстро двинулся къ Воловицамъ на подводахъ, атаковалъ и разбилъ пришедшую туда шайку мятежниковъ. Мятежники, потерявъ до 50 человѣкъ убитыми и 12 плѣнными, въ страшномъ безпорядкѣ бросились въ лѣса, по направленію къ м. Бѣлявы. Въ числѣ плѣнныхъ находятся начальники шаекъ Добровольскій и Михайловской, кромѣ того отбито 10 лошадей, нѣсколько ружей и разныя вещи; у насъ потери не было.

Дѣло съ конною шайкою Литтиха. Послѣ возвращенія генералъ-маіора барона Радена въ Піотрковъ изъ экспедиціи къ Пржедбожу, отправлены были четыре казачьихъ отряда по обѣимъ сторонамъ желѣзной дороги, для окончательнаго уничтоженія мелкихъ партій, на которыя раздѣлилась шайка Оксинскаго. Одна изъ этихъ командъ, подъ начальствомъ сотника Крюкова, 21 іюня внезапно встрѣтилась, у Кошевице, съ конною партіею въ числѣ 200 человѣкъ, подъ предводительствомъ Литтиха, бывшаго помощникомъ у Оксинскаго. Окруженные вчетверо сильнѣйшею партіею, казаки дружно ударили въ пики и пробились къ Белхатову, захвативъ еще при этомъ у мятежниковъ 3 лошади. Соединясь здѣсь съ сотнею поручика Ѳедорова, казаки быстро устремились по слѣдамъ шайки, настигли ее у д. Коршевице, и разбивъ на голову, преслѣдовали бѣгущихъ на разстояніи 15 верстъ. Въ обѣихъ стычкахъ мятежниковъ убито до 40 человѣкъ, въ томъ числѣ, по словамъ плѣнныхъ, и самъ Литтихъ; въ плѣнъ взято трое, отбито 32 лошади и много разнаго оружія. У насъ убитъ 1 казакъ и 4 ранены.

Пораженіе конной шайки Скржинскаго. По полученіи свѣдѣній о расположеніи значительнаго скопища мятежниковъ между Піонтокъ, Бѣлявы, Стрыковымъ и Глувно, произведены были поиски нѣсколькими отрядами изъ гг. Ловича, Кутно, Лэнчицы, Лодзи и Рогова. Отъ войскъ, расположенныхъ на Варшавско-Вѣнской желѣзной дорогѣ, изъ Рогова направлены были двѣ колонны: лѣвая, подъ начальствомъ генерала Радена, на Стрыковъ къ Маковицамъ; правая, подъ командою маіора Лео, на Глувно, въ Псары. Казаки лѣвой колонны открыли у д. Тульянки конную партію и преслѣдовали ее черезъ Ракитницу до Ново-Ставы, гдѣ шайка въ разбродъ скрылась въ лѣсу; при этомъ убито нѣсколько человѣкъ и взяты въ плѣнъ 2 всадника и бывшій верхомъ вооруженный ксендзъ, капеланъ шайки. Около Дмозинъ таже шайка настигнута была казаками правой колонны, бывшими подъ начальствомъ есаула Миненкова, и самымъ настойчивымъ образомъ преслѣдуема ими до станціи Рогова, на протяженіи 20 верстъ. Три раза предводитель шайки Скржинскій пытался было дать отпоръ казакамъ, но всякій разъ донцы стремительнымъ натискомъ заставляли мятежниковъ снова бѣжать. Шайка эта, составленная изъ сотни хорошо вооруженной и обмундированной шляхты,—совершенно уничтожена. Вся дорога отъ Дмозина до Рогова усѣяна была трупами людей и лошадей; только нѣсколько всадниковъ спаслись, ускакавъ въ направленіи къ Томашеву; въ плѣнъ взято 20 человѣкъ, изъ которыхъ многіе, тяжело раненые, уже умерли, въ числѣ послѣднихъ предводитель шайки Скржинскій; кромѣ того, отбито 13 лошадей и много оружія. По перепискѣ, найденной у Скржинскаго, видно, что онъ былъ отставной австрійскій офицеръ, и командовалъ конною партіею у Юнга, а послѣ его разбитія, дѣйствовалъ въ Калишскомъ отдѣлѣ, подъ начальствомъ Каллье.

Дѣла съ шайкою Грабовскаго и Жилинскаго. Изъ телеграфической депеши, извѣстно, что 2 роты Полоцкаго полка, подъ начальствомъ маіора Шокальскаго, встрѣтились 28-го іюня, въ 10 часовъ вечера, у м. Одржилова, Опочинскаго уѣзда, Радомской губерніи съ шайкою Грабовскаго и Жилинскаго. Подробностей этой встрѣчи, полученный вчера журналъ военныхъ дѣйствій еще не сообщаетъ, но изъ краткихъ свѣдѣній, заключающихся въ журналѣ объ этомъ дѣлѣ, видно, что, не смотря на нечаянность этой встрѣчи и значительное превосходство численности мятежниковъ, дѣло для насъ было весьма удачно. Мятежники потеряли до

Podolskiéj, powiatów: hajsyńskiego, włości: czeczelowieckiéj, kropiwniańskiéj i kuniawskiéj; proskurowskiego, ostaszkowieckiéj włości; bałtskiego, trojańskiéj włości; bracławskiego, monastyrskiéj gminy, włości: chołodowskiéj, bobkowskiéj i żurawlowieckiéj; olgopolskiego, włości: obodowieckiéj, żabokryckiéj, szarapanowskiéj, demowskiéj, sołgutowskiéj, iwaszkowskiéj, werbkoczeczelnickiéj, krykliwieckiéj, tarkowieckiéj, podymskiéj, raszkowskiéj, lubomireckiéj, stratjewskiéj, miastkowieckiéj, tarkanowskiéj, berszadskiéj, wojtkowskiéj, sumowskiéj i gordjewskiéj. (Pocz. półn.)

PODRÓŻ JEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI CESARZEWICZA NASTĘPCY TRONU.

Jego Cesarska Wysokość Cesarzewicz Następca Tronu, przybywszy do Kostromy 29 czerwca, na drugi dzień w niedzielę 30 był na nabożeństwie w Ipatjewskim klasztorze, znajdującym się przy samém mieście, na brzegu jeziora Świętego, nazywającego się uprzednio Merskim (od nazwania narodu Mery). Klasztor ten fundowany w połowie XIV stulecia pamiętny jest tém, iż w początku XVII stulecia służyi schronieniem dla protoplasty panującego domu Romanowych Michała Teodorowicza, wówczas gdy jego wybranego na tron rossyjski, szukali w celu zabicia Polacy i że tam on zgodził się przyjąć panowanie. Po nabożeństwie, Jego Wysokość raczył przyjmować przełożone i służące osoby, dworzaństwo i kupiectwo.

1-go i 2-go lipca poświęcone były przez Cesarzewicza Wielkiego Księcia, na obejrzenie zakładów, fabryk i różnego rodzaju instytucij, a 3-go Jego Wysokość odbył przejażdżkę do bogatego i przemysłowego sioła Iwanowa, należącego do hrabiego Szeremietiewa i położonego w powiecie szujskim guberni Włodzimierskiéj, na granicy Kostromskiéj.

5-go lipca w piątek Jego Wysokość raczył odjechać z Kostromy na parostatku po Wołdze i zatrzymał się w Kinieszmie dla wysłuchania nabożeństwa z powodu imienin Jego Cesarskiéj Wysokości Wielkiego Księcia Sergjusza Aleksandrowicza.

Tegoż dnia o 10 godzinie wieczorem Cesarzewicz Następca przybył do Niżnego Nowgorodu. Na całéj drodze niezliczone mnóstwo narodu spotykało i przeprowadzało Jego Wysokość z wyrazem uniesienia najżywszéj przychylności.

Jego Cesarska Wysokość Następca Tronu 5-go lipca przybywszy do Niżniego Nowgorodu, na drugi dzień odwiedził należące do hrabiego Szeremietiewa sioło Pawłowo (powiatu horbatowskiego) słynne z obszernych wyrobów stalowych i w ogóle metalowych fabrykacij; a wieczorem tegoż dnia raczył przyjąć polowanie w majątku obywateli Kozłowych na brzegu rz. Oki o 30 wiorst od Niżniego Nowgorodu.

7-go w niedzielę, Jego Wysokość powrócił do Niżniego-Nowgorodu, o 6 godzinie z rana. Po wysłuchaniu nabożeństwa w soborze katedralnym Cesarzewicz Wielki Książe raczył przyjmować osoby przełożone, dworzaństwo i gminę miejską; a wieczorem zaszczycił swą bytnością teatr.

8-go Jego Wysokość odjechał w dalszą podróż po Wołdze o $7^{3}/_{4}$ godzinie z rana, przy ciepłém, lecz trochę wietrzném powietrzu. (Inw. ross.)

WIADOMOŚCI TELEGRAFICZNE.

Warszawa 10 lipca.

Po rozprawie jenerał-majora Ralla, 2-go lipca, ściganie rozbitéj bandy ciągnął daléj oddział z dwóch rot, jednéj seciny kozaków i pół szwadronu lejb-gw. ułańskiego JEGO CESARSKIEJ MOŚCI półku przy 2 raketowych moździerzach pod dowództwem pułkow. Wałujewa; dnia 3 t. m., szczątki bandy zostały doścignięte pod Przetyczem i ścigane za Narew. Dnia 4-go o 10 wiorst od przeprawy pod Rożanami oddział spotkał się z bandą Tromczyńskiego, z 3.800 ludzi. Powstańcy byli zupełnie rozbici i rozpędzeni; utarczka była krwawa; w bandzie ogromne straty; Tromczyński zabity. Z naszéj strony zabito 3 i 10 rannych; pułkownik Wałujew ranny kosą w głowę, lecz bez niebezpieczeństwa.

Wilno 10 lipca.

Jeneralnego sztabu sztabs-kapitan Graff z 45 szeregowcami doścignął i rozbił koło stacji drogi żelaznéj Kozłowéj-Rudy bandę ze 120 ludzi; u powstańców prócz zabitych i rannych wzięto 6 jeńców; szczątki bandy ścigano do 10 godziny wieczorem, przyczém przez wojska odebrano 4 ludzi straży wiejskiéj ze wsi Kozłowéj-Rudy, których powstańcy chcieli powiesić. Dla schwytania rozbitéj bandy posłano oddziały i komendy ze straży wiejskiéj z Wysokiéj Rudy, Pilwiszek i Mauruć.

Kijów 12 lipca.

Oddział z wojsk Kijowskiego okręgu wojennego, konsystujących na granicy Królestwa Polskiego, wysłany za Bug, dopędził i rozproszył pod Brzeznem bandę powstańców, którzy stracili w zabitych 12, wziętych w niewolę 9, prócz tego odbito u nich oboz, broń, konie i rozmaite zapasy; z naszéj strony 1 zabity. (Inw. ross.)

— Wiadomości telegraficzne z Odessy udzielają iż banda powstańcza, która się zbierała na granicach Mołdawji z Bessarabją, została rozbita przez mołdawskie wojska i 5-go lipca oddała się im w niewolę. (Inw. ross.)

— Otrzymano dziennik wojennych działań w wileńskim okręgu wojennym, lecz ten ostatni nie podaje ani jednéj cośkolwiek znaczniejszéj potyczki wojsk naszych z bandami powstańczemi. Działania tu wojsk ostatniemi czasy poprzestają na poszukiwaniach nieznacznych partij powstańczych, które starannie kryjąc się od potyczek z nami, nieprzestają znęcać się i wyrządzać spokojnym mieszkańcom różne krzywdy.

W gubernji grodzieńskiéj: — Konna banda Narbutta, rozbita i rozpędzona przez majora von Keka 19 czerwca o 15 wiorst od Pińska, 25 czerwca ukazała się później w północnych częściach kowelskiego powiatu gubernji wołyńskiéj. Ścigana z m. Ratno przez kolumnę ze strzelców i pół szwadronu dragonów, banda Narbutta rzuciła się ku m. Mokrany (na granicy gubernji grodzieńskiéj i kowelskiego powiatu); tu spotkana przez oddział z roty strzelców czernihowskiego półku i 20 kozaków, znowu została rozbita i zupełnie rozpędzona; przy tém powstańcy stracili 6 zabitych i 4 jeńców; odebrano im cały oboz, 15 koni, żywność, broń i proch. Z naszéj strony ciężko rany 1 uriadnik.

Z gubernji kowieńskiéj. Otrzymano dodatkowe wiadomości, iż banda Jabłonowskiego po rozprawie pod Popielanami ścigana bezustannie przez nasze wojska, doprowadzona była do ostatecznego znużenia; zostając dwa dni bez żywności, zaprzestała dalszego cofania się; a po rozprawie podpułkownika Puszkina rozpierzchła się pojedyńczo i podług otrzymanych dotychczas wiadomości nic niesłychać o nowém jéj uformowaniu się.

Z powodu ukazania się konnéj bandy ze 150 ludzi w okolicach w. Weszczynty powiatu nowoaleksandrowskiego, wysłano tam oddział z roty piechoty i szwadronu l. gw. ułańskiego pułku pod dowództwem pułkownika Bieliza. 30 czerwca oddział doścignął powstańców w lesie koło m. Komaj, bystro ich zaatakował i zmusił do ucieczki. Powstańcy ponieśli znaczną stratę: odebrano im obóz z 4 wozów, proch, ołów, broń i 20 koni, z naszéj zaś strony straty niebyło. (Inw. ross.)

Wyprawa oddziału pułkownika Ernrota preciwko połączonym bandom Chmielińskiego i Rzenieckiego. Dla obejrzenia leśnéj i przeplatanéj miejscowości okolic Częstochowy, wysłane były 24 czerwca rota białozierskiego pułku do m. Janowa i rota witebskiego do m. Lelowa. O 10 godzinie z rana tegoż dnia powstańcy napadli w m. Janowie na rotę białozierskiego pułku; zająwszy cmentarz, białoziercy odparli z wielką dla nieprzyjaciela stratą, wszystkie powtarzane z jego strony napady, i po przybyciu do nich dla wzmocnienia z Lelowa roty witebskiéj zmusili powstańców śpiesznie się cofnąć. Oprócz znacznéj liczby zabitych i ranionych, powstańcy stracili 2 jeńców; z naszéj strony zabito przy téj rozprawie 4 i raniono 8 ludzi.

Po otrzymaniu wiadomości o téj rozprawie, dowódca witebskiego pułku pułkownik Ernrot, z 2 rotami 10 kozakami i 2 działami prędko wystąpił z Częstochowy dla odszukania bandy, która napadła na Janów. Do niego przyłączyło się jeszcze kilka niewielkich oddziałów; w nocy na 27 czerwca kolumna pułkownika Ernrota spotkała się z bandą idącą ze wsi Poskoku. Mniej jak w kwadrans banda była rozbita i rozpędzona; cały oboz, kilka koni, ze 150 fuzij i sztucerów zostały w naszym ręku, 15 powstańców wzięto w niewolę; podług ich zeznań rozbita banda była pod dowództwem Rzenieckiego i Chmielińskiego, w liczbie do 300 ludzi; nasza strata składała się z 1 zabitego i 1 ranionego.

Działanie oddziału majora Perawina. Oddział z $3^{1}/_{2}$ rot kijowskiego grenadjerskiego pułku i 75 kozaków dońskiego N. 31 pułku wysłany był z Łowicza 25 czerwca pod dowództwem majora Perawina dla poszukiwań ku w. Złokow. Nieznajdując tam bandy, i dowiedziawszy się, iż w okolicach m. Soboty a mianowicie we w. Wołowicach, ukrywa się w składach ruchomość powstańców, major Perawin wysłał tam 50 ludzi piechoty i 20 kozaków; sam zaś z pozostałemi częściami oddziału przeszedł do m. Soboty. W czasie poszukiwania przez jedną z rzeczonych kolumn we dworze Wołowice, powstańcy, zrobili na nią napad; dowiedziawszy się o tém major Perawin szybko ruszył do Wołowic na podwodach, atakował i rozbił przybyłą tam bandę powstańców. Powstańcy straciwszy z 50 zabitych i 12 jeńców w okropnym nieładzie rzucili się do lasu w kierunku do m. Bielawy. W liczbie jeńców znajdują się dowódcy band Dobrowolski i Michajłowskoj, prócz tego odebrano 10 koni, kilka fuzij i różne rzeczy; u nas straty niebyło.

Rozprawa z konną bandą Lütticha. Po powrócie jenerał-majora barona Radena do Piotrkowa z ekspedycji ku Przedborzu, posłano 4 oddziałów kozaczych po obu stronach drogi żelaznéj, dla ostatecznego zniesienia drobnych partij, na które była podzielona banda Oksińskiego. Jedna z tych komend pod dowództwem setnika Kriukowa, 21 czerwca niespodzianie spotkała się pod Koszewicami, z konną partją z 200 ludzi pod dowództwem Lütticha, byłego pomocnika Oksińskiego. Otoczeni we 4 razy większą partją, kozacy wspólnie uderzyli na piki i przebili się do Bełchatowa, zachwyciwszy jeszcze przy tém 3 koni u powstańców. Złączywszy się tu z seciną porucznika Fiodorowa, kozacy bystro rzucili się śladami za bandą, doścignęli ją pod w. Korszewice i rozbiwszy na głowę ścigali uciekających przez 15 wiorst. W obu potyczkach zabito powstańców do 40, w téj liczbie wedle słów jeńców poległ i Lüttich; jeńców wzięto 3; odebrano 32 koni i wiele rozmaitéj broni. U nas zabity 1 kozak i 4 rannych.

Pobicie konnéj bandy Skrzyńskiego. Po otrzymaniu wiadomości o rozlokowaniu się znacznego zbiorowiska powstańców między Piątkiem, Bielawą, Strykowem i Główném, uczyniono poszukiwania przez kilka oddziałów z Łowicza, Kutna, Łęczycy, Łodzi i Rogowa. Od wojsk konsystujących na warszawsko-wiedeńskiéj drodze żelaznéj posłano z Rogowa dwie kolumny: lewą pod dowództwem jenerała Radena na Strykow do Makowic; prawą pod dowództwem majora Leo na Główne do Psar. Kozacy lewéj kolumny odkryli koło w. Tuljanki konną partję i ścigali ją przez Rokitnicę do Nowe-Stawy, gdzie banda w nieładzie ukryła się w lesie; przy tém zabito kilku ludzi i wzięto w niewolę 2 jeźdźców i konnego z bronią księdza, kapelana bandy. Koło Dmozin ta sama banda doścignięta była przez kozaków prawéj kolumny, którzy byli pod dowództwem esauła Minenkowa i najzawzięciéj ścigana aż do stacji Rogowa na przestrzeni 20 wiorst. Trzy razy dowódca bandy Skrzyński probował sprzeciwiać się kozakom, ale każdą razą Dońcy bystrém natarciem zmuszali powstańców do ucieczki. Banda ta składająca się z seciny dobrze uzbrojonéj i umundurowanéj szlachty, zniszczona została zupełnie. Cała droga od Dmozina do Rogowa usłana była trupami ludzi i koni; zaledwie kilku jeźdźców ocalało, ujechawszy w kierunku do Tomaszowa; jeńców wzięto 20, z których wielu ciężko ranni już poumierali; w liczbie ostatnich i dowódzca bandy Skrzyński. Prócz tego odbito 13 koni i wiele broni. Z korrespondencji znalezionéj u Skrzyńskiego widać, iż on był dymissjonowanym austryjackim żołnierzem, dowodził konną partją u Junga, a po rozbiciu jego działał w kaliskim oddziale pod dowództwem Callié.

Rozprawy z bandą Grabowskiego i Żylińskiego. Z depeszy telegraficznéj (w N. 148 „Inwalida rossyjsk.“) wiadomo, iż 2 roty połockiego pułku pod dowództwem majora Szokalskiego, spotkały się 28 czerwca o 10-éj godzinie wieczorem koło m. Odrzyłowa, pttu opoczyńskiego gub. radomskiéj z bandą Grabowskiego i Żylińskiego. Szczegółów téj potyczki, otrzymany wczoraj dziennik wojennych działań jeszcze niepodaje, lecz z krótkich wiadomości zawartych w dzienniku o téj rozprawie widać, iż pomimo nadspodziewanéj potyczki i znacznéj większości liczebnéj siły powstańców, rozprawa ta dla nas była bardzo pomyślną. Powstańcy stracili do 213

213 человѣкъ *), изъ которыхъ тяжело раненые 51 человѣкъ оставлены въ дд. Оссѣ и Студяннѣ; одинъ изъ начальниковъ шайки, Грабовскій, взятъ въ плѣнъ. Съ нашей стороны въ ночной рукопашной схваткѣ потеряно 15 чел. убитыми и 16 ранеными. Послѣ дѣла шайка раздѣлилась, одна часть ея направилась въ Варшавскую губернію, къ м. Томашеву.

О пораженіи ея здѣсь войсками генерала Радена тотъ же журналъ передаетъ слѣдующія подробности: получивъ свѣдѣніе о переходѣ изъ Радомской губерніи въ Варшавскую шайки мятежниковъ, ген.-маіоръ Раденъ направилъ противъ нихъ къ дд. Заводѣ и Тарновской-Волѣ четыре колонны изъ Піотркова, Рогова, Равы и изъ Ново-Място. 2-го іюля, близъ д. Ясень, мятежники были настигнуты и атакованы съ двухъ сторонъ, колоннами: изъ Піотркова, подъ личнымъ начальствомъ генерала Радена, и изъ Рогова, подъ командою маіоръ Лео. Сбитые и опрокинутые на всѣхъ пунктахъ, мятежники окончательно смѣшались и бросились бѣжать въ разсыпную по всѣмъ направленіямъ. Въ это же время, колонна полковника Дохтурова, направленная изъ г. Равы, спѣша на выстрѣлы изъ Завадъ въ Ясень, наткнулась въ лѣсу на часть бѣгущихъ мятежниковъ; полковникъ Дохтуровъ быстро атаковалъ ихъ, и преслѣдуя до д. Кошице, нанесъ мятежникамъ окончательное пораженіе. Вслѣдъ за тѣмъ казаки посланы были по разнымъ направленіямъ для преслѣдованія бѣгущихъ. Потеря мятежниковъ убитыми и ранеными огромная; въ плѣнъ взято 65 чел., отбито множество разнаго оружія, и весь обозъ. Шайка эта, слишкомъ въ 2 т. чел., какъ видно изъ захваченной переписки и показанія плѣнныхъ, находилась подъ начальствомъ Жилинскаго и Баера; у насъ ранены хорунжій Кисляковъ и 6 рядовыхъ.

Преслѣдованіе и разбитіе въ окрестностяхъ м. Словатычи, отрядомъ полковника Шелькинга, соединенныхъ шаекъ Янковскаго, Зелинскаго и Крысинскаго. Получивъ свѣдѣніе, что въ лѣсахъ юго-восточной части Радзынскаго уѣзда находятся значительныя шайки мятежниковъ, ген.-лейт. Хрущевъ выслалъ изъ Люблина, 25-го іюня, отрядъ изъ $3^1/_2$ ротъ и $^1/_2$ сотни казаковъ при 2 орудіяхъ, подъ командою полковника Шелькинга. Отрядъ этотъ, пройдя болѣе 50 верстъ, встрѣтилъ въ тотъ же день въ Козубадскихъ лѣсахъ у д. Оршулинъ соединенныя шайки Янковскаго, Зелинскаго и Крысинскаго, отступившія послѣ пораженія ихъ радзынскимъ отрядомъ подъ командою маіора Остахевича, и вторично ихъ разбилъ. Продолжая преслѣдованіе остатковъ этихъ шаекъ, полковникъ Шелькингъ снова нанесъ имъ пораженіе 29 іюня въ лѣсу за д. Янувкою. Мятежники, усиленные здѣсь присоединеніемъ къ нимъ еще партіи Руцкаго, въ числѣ до 1.500 человѣкъ, защищались отчаянно; не смотря, однако, на всѣ усилія, пораженіе ихъ было полное. Въ нашемъ отрядѣ потеря также значительна: убитыхъ 3, тяжело раненыхъ 27, легко раненыхъ 7 и контуженныхъ 5.

Соединившись съ отрядомъ, высланнымъ изъ м. Влодовы, полковникъ Шелькингъ продолжаетъ преслѣдовать соединенныя шайки; одновременно съ этимъ противъ нихъ высланы еще отряды изъ Бялы и Брестъ-Литовска. О послѣдовавшихъ тамъ дѣйствіяхъ донесеній еще не получено.

Кромѣ описанныхъ дѣлъ, послѣдне полученный журналъ военныхъ дѣйствій сообщаетъ еще о нѣсколькихъ незначительныхъ встрѣчахъ нашихъ войскъ съ мятежниками, бывшихъ за послѣднее время въ Царствѣ Польскомъ, которыя мы и передадимъ въ слѣдующемъ нумерѣ. (Сѣв. Поч.)

Въ люблинской губерніи. Противъ значительной шайки, появившейся у дер. Каменя (Красноставскаго уѣзда), выступилъ, 23 іюня, изъ Грубешева, отрядъ (3 роты и сотня казаковъ), подъ начальствомъ маіора Козловскаго; туда же двинулся изъ Красностава полковникъ Баумгартенъ съ $1^1/_3$ ротами, эскадрономъ уланъ и 50 казаками при 2-хъ орудіяхъ. 24-го числа обѣ колонны соединились въ дер. Большая-Букова и выступили оттуда къ д. Мацошинъ, куда, по собраннымъ свѣдѣніямъ, напрарилась значительная часть преслѣдуемой шайки. Не доходя 3-хъ верстъ до этого пункта, войска настигли конную партію мятежниковъ, которые съ приближеніемъ войскъ бросились въ лѣсъ и были преслѣдуемы въ немъ до 11 часовъ ночи. Во время преслѣдованія, мятежники потеряли нѣсколько человѣкъ убитыми и раненными; съ нашей стороны убитъ 1 казакъ и 1 тяжело раненъ.

Въ радомской губерніи. 24-го іюня, изъ г. Мѣхова былъ отправленъ въ г. Кѣльце транспортъ больныхъ, подъ конвоемъ $1^1/_2$ роты смоленскаго полка. Во время превала въ м. Ксіонжо-Велькій, часовые замѣтили приближеніе со стороны Кѣльцъ конной партіи мятежниковъ; взводъ смоленцевъ немедленно бросился имъ на встрѣчу, и шайка, не выдержавъ натиска, обратилась въ бѣгство, оставивъ на мѣстѣ 2 плѣнныхъ, фуру съ оружіемъ и 6 осѣдланныхъ лошадей. Въ шайкѣ было до 100 человѣкъ, подъ начальствомъ Заборовскаго.

25-го іюня, мятежники, въ числѣ 250 пѣшихъ и 70 конныхъ, подъ предводительствомъ Грабовскаго, напали со всѣхъ сторонъ изъ лѣсу на м. Бялобржеги. Устремившись изъ городской площади, мятежники встрѣчены были сдѣсь выстрѣлами изъ домовъ, а затѣмъ, аттакованные квартировавшею въ мѣстечкѣ ротою саперъ, не выдержали дружнаго ихъ натиска, и въ безпорядкѣ бросились обратно въ лѣсъ. Съ нашей стороны, кромѣ 2-хъ легко раненыхъ, потери не было; мятежники же оставили на мѣстѣ 2-хъ убитыхъ, и сверхъ того около 20 убитыхъ и раненыхъ успѣли увезть съ собою.

Отрядъ изъ $1^1/_2$ роты смоленскаго полка и 15 казаковъ подъ начальствомъ капитана Добрышина, выступившій 23-го іюня изъ Ендржіева на югъ по шоссе, вслѣдствіе полученнаго свѣдѣнія о появленіи шайки близъ Водзислава, не доходя 3-хъ верстъ до этого города, настигъ и разбилъ конную шайку, въ числѣ до 200 всадниковъ. Оставивъ на мѣстѣ 31 убитыхъ, 16 лошадей, сѣдла и оружіе, мятежники разсыпались по одиночкѣ въ разныя стороны. При этомъ отбитъ у нихъ крестьянинъ изъ дер. Гуры, котораго мятежники хотѣли повѣсить.

Въ варшавской губерніи. Командированный съ отрядомъ изъ г. Калиша для поисковъ генеральнаго штаба подполковникъ Тарасенковъ прибылъ 24 іюня въ Лэнчицу, и получивъ тамъ свѣдѣніе о новой шайкѣ Скавронскаго, формировавшейся въ окрестностяхъ м. Піонтекъ, двинулся 27 іюня по направленію къ этому мѣстечку съ 2-мя ротами, полу-эскадрономъ гусаръ, 57 казаковъ, 2 конными и 2 пѣшими орудіями.

Въ 10-ти верстахъ отъ Лэнчицы, получено было извѣстіе, что конная партія мятежниковъ заняла д. Вольկувъ. Оставивъ обозъ и большую часть отряда на большой дорогѣ, подполковникъ Тарасенковъ съ 30 казаками, $^1/_2$ эскадрономъ гусаръ и 2 конными орудіями, отправился на рысяхъ въ д. Волькувъ, выбилъ оттуда мятежниковъ и преслѣдовалъ ихъ до д. Ктери. Здѣсь они рѣшились дать намъ отпоръ, завязалось кавалерійское дѣло; мятежниковъ собралось отъ 300—400 человѣкъ, съ нашей же стороны было всего 30 казаковъ и $^1/_2$ эскадрона гусаръ; не смотря однако на несоразмѣрность силъ, послѣ часовой схватки, мятежники вынуждены были искать спасенія въ бѣгствѣ и укрылись въ близълежащій лѣсъ, преслѣдуемые на разстояніи 4-хъ верстъ. Конная шайка, состоявшая подъ начальствомъ Скавронскаго и Скржинскаго, обмундированная и хорошо вооруженная, была совершенно разсѣяна. Мятежники понесли огромную потерю убитыми и ранеными; отбито у нихъ 36 штукъ разнаго оружія и 6 лошадей; съ нашей стороны легко ранены маріумпольскаго гусарскаго полка маіоръ Астромировъ и 11 нижнихъ чиновъ.

Отрядъ подъ командою пограничной стражи маіора Траутфеттера ($^1/_5$ эскадрона гусаръ и 22 объѣздчика), 25 іюня при д. Новой-Веси (Конинскаго уѣзда) настигъ и аттаковалъ шайку „жандармовъ-вѣшателей“ конинскаго уѣзда, изъ 100 всадниковъ. Мятежники были разбиты и преслѣдуемы до м. Радвонецъ, гдѣ разсѣявшись скрылись въ казимировскомъ лѣсу. Потеря ихъ болѣе 15 человѣкъ убитыми и столько же ранеными, 1 взятъ въ плѣнъ; отбито 14 лошадей и 13 штукъ разнаго оружія; у насъ раненъ 1 гусаръ.

Въ плоцкой губерніи. На основаніи свѣдѣній о сборѣ значительной шайки въ окрестностяхъ д. Земонь, млавскаго уѣзда, 20-го іюня высланъ былъ изъ г. Млавы отрядъ изъ роты пѣхоты и 45 казаковъ, подъ командою есаула Дукмасова. Шайка была настигнута въ 2-хъ верстахъ отъ д. Розвонзино, млавскаго же уѣзда. Стычка продолжалась около 7 часовъ; большая половина шайки уничтожена: мѣсто, гдѣ происходило дѣло, усѣяно трупами; въ плѣнъ взято 6 человѣкъ и отбито: порохъ пули, 22 штуцера и 5 лошадей. Съ нашей стороны ранены 6 рядовыхъ, 3 контужено. Шайка состояла изъ 300 человѣкъ, большею частію молодежи млавскаго и липновскаго уѣздовъ, подъ предводительствомъ какого-то итальянца, который, по показанію плѣнныхъ, убитъ. Остатки шайки бѣжали въ Пруссію.

Высланный изъ Липно 23 іюня отрядъ (рота стрѣлковъ и 40 казаковъ) подъ командою шт.-кап. Кенстовича, настигъ и разбилъ въ урсулевскихъ лѣсахъ шайку подъ предводительствомъ Юрковскаго, преслѣдованіе бѣгущихъ продолжалось на разстояніи 7 верстъ до урсулевскихъ озеръ; около дер. Щутова, возлѣ которой произошла встрѣча; собрано до 30 тѣлъ; раненыхъ мятежниковъ, число которыхъ должно быть значительно, сосѣдніе помѣщики перевезли въ ближайшія мѣстечки. У насъ ранено 2 стрѣлка и 2 казака. По показанію взятаго въ плѣнъ мятежника, Юрковскій сформировалъ въ окрестностяхъ Рыпина нѣсколько шаекъ и изъ нихъ въ дѣлѣ при дер. Щутовъ приняли участіе двѣ, каждая изъ 150 человѣкъ.

Въ августовской губерніи. 30 іюня отрядомъ маіора Куба настигнута шайка въ 500 человѣкъ, подъ предводительствомъ Колыска, сѣвернѣе Микашевки; послѣ небольшой перестрѣлки шайка разсѣялась, оставивъ на мѣстѣ 10 тѣлъ и потерявъ много раненыхъ; у насъ потери не было. (Р. Инв.)

Смертная казнь. Исключенный изъ списковъ понтоннаго N. 5-го парка прапорщикъ *Хайновскій*, по произведенному надъ нимъ по полевымъ уголовнымъ законамъ военному суду, оказался виновнымъ: въ самовольной, безъ вѣдома начальства, отлучкѣ изъ николаевской инженерной академіи, въ участвованіи въ мятежнической шайкѣ инсургентовъ, предъ которыми далъ клятву въ вѣрности, а также въ упорномъ сопротивленіи, съ оружіемъ, противъ крестьянъ, высланныхъ для взятія появившихся въ житомірскомъ уѣздѣ инсургентовъ, при чемъ шестью выстрѣлами изъ ружья и револьвера одного крестьянина убилъ на мѣстѣ, а трехъ смертельно ранилъ. За преступленія эти подсудимый Хайновскій, по лишеніи чина и правъ состоянія, подвергнутъ смертной казни—разстрѣляніемъ. (Бирж. Вѣд.)

Объ открытіи всѣхъ факультетовъ с.-петербургскаго университета. ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ Высочайше повелѣть соизволилъ: на основаніи Высочайше утвержденнаго 18-го іюня сего года устава университетовъ открыть всѣ факультеты с.-петербургскаго университета, и въ томъ числѣ юридическій и историко-филологическій для первыхъ курсовъ, предоставивъ министру народнаго просвѣщенія назначить нынѣ же профессоровъ и преподавателей въ факультеты: физико-математическій, историко-филологическій и юридическій. (Рус. Инв.)

Dziennik Powszechny сообщаетъ, что 16 (4) сего іюля начальникъ гражданскаго управленія царства Польскаго маркизъ Велепольскій выѣхалъ изъ Варшавы съ своею женою за границу. (Рус. Инв.)

— Циркуляръ г. министра финансовъ гг. губернскимъ управляющимъ питейно-акцизными сборами, отъ 28-го іюня 1863 г. за N. 395, о не ввозѣ пива изъ царства польскаго, великаго княжества финляндскаго и изъ прибалтійскихъ губерній.

По нѣкоторымъ губерніямъ возникъ вопросъ о томъ, дозволенъ ли ввозъ пива изъ царства польскаго, великаго княжества финляндскаго и изъ прибалтійскихъ губерній, съ уплатою акциза, какой причитается съ пива, выдѣлываемаго на заводахъ великороссійскихъ губерній.

На основаніи примѣч. 2 къ 178 ст. положенія о питейномъ сборѣ, пиво-и медовареніе въ губерніяхъ прибалтійскихъ, впредь до усмотрѣнія, производится свободно, безъ платежа акциза, но съ воспрещеніемъ вывозить произведенія сихъ заводовъ въ другія губерніи. По статьѣ же 25 Высочайше утвержденныхъ, 20 марта 1862 г., правилъ о взысканіяхъ за нарушеніе постановленій о питейномъ сборѣ, въ случаѣ открытія противузаконнаго привоза подлежащихъ акцизу питей изъ мѣстъ, на которыя не распространяется дѣйствіе положенія о пит. сборѣ, или изъ-за границы, поступается на основаніи общихъ таможенныхъ узаконеній (улож. о наказ. ст. 853 и 855).

Имѣя въ виду изложенныя законоположенія, по коимъ запрещается ввозъ питей, подлежащихъ акцизу, изъ тѣхъ мѣстностей имперіи, на которыя не распространяются правила положенія о пит. сборѣ, къ каковымъ относятся царство польское и великое княжество финляндское, а въ отношеніи пиво-и медоваренія и прибалтійскія губерніи, я нахожу, что пиво и медъ, какъ напитки, подлежащіе платежу акциза, не могутъ быть дозволяемы къ вывозу изъ означенныхъ мѣстностей, съ отвѣтственностію виновныхъ въ нарушеніи сего правила по ст. 25 правилъ о взысканіяхъ за нарушеніе постановленій о питейномъ сборѣ.

О семъ считаю не излишнимъ поставить въ извѣстность гг. управляющихъ питейно-акцизными сборами для надлежащаго, въ потребныхъ случаяхъ, руководства и исполненія.

Подписалъ: министръ финансовъ, статсъ-секретарь *Рейтернъ*. (Бир. Вѣд.)

*) Въ телеграфической депешѣ было показано 113 человѣкъ.

ludzi *) z których ciężko rannych 51 ludzi zostawiono we ww. Ospie i Studziannie; jeden z naczelników bandy, Grabowski, wzięty w niewolę. Z naszéj strony w nocnéj ręcznéj utarczce stracono 15 zabitych i 16 rannych. Po utarczce banda rozdzieliła się, i jedna część jéj skierowała się do gub. warszawskiéj do m. Tomaszowa.

O pobiciu jej tam przez wojska jenerała Radena, tenże dziennik udziela następujące szczegóły: Dowiedziawszy się o przejściu z gub. radomskiéj do warszawskiéj, bandy powstańców, jen-major Raden posłał przeciw niéj ku ww. Zawodzie i Tarnowskiéj-Woli 4 kolumny: z Piotrkowa, Rogowa, Rawy i Nowego-Miasta. Koło w. Jasion powstańcy byli doścignięci i atakowani z dwóch stron, przez kolumny: z Piotrkowa, pod osobistém dowództwem jenerała Radena, a z Rogowa pod dowództwem majora Leo. Rozbici i zniesieni na wszystkich punktach, powstańcy ostatecznie się stropili i poczęli uciekać w rozsypkę we wszystkie strony. Wówczas też kolumna pułkownika Dochturowa, wysłana z Rawy, śpiesząc na strzały z Zawad do Jasion natknęła się w lesie na część uciekających powstańców, półkownik Dochturow bystro ich zaatakował i ścigając do w. Koszyce rozbił ich ostatecznie. Natychmiast posłano kozaków w różnych kierunkach dla ścigania uciekających. Strata powstańców w zabitych i rannych była ogromna; jeńców wzięto 65, odebrano mnóstwo różnéj broni i cały oboz. Banda ta złożona z 2 tys. z górą ludzi, jak widać z zabranych korespondencij i wyznań jeńców, zostawała pod dowództwem Żylińskiego i Bajera; u nas raniony chorąży Kislakow i 6 szeregowych.

Ś c i g a n i e i r o z b i c i e w o k o l i c a c h m. S ł o w a t y c z, p r z e z o d d z i a ł p u ł k o w n i k a S z e l k i n g a p o ł ą c z o n y c h b a n d J a n k o w s k i e g o, Z i e l i ń s k i e g o i K r y s i ń s k i e g o. Dowiedziawszy się, iż w lasach południowo-wschodniéj części radyńskiego powiatu znajdują się znaczne bandy powstańców, jen.-por. Chruszczow wysłał z Lublina, 25 czerwca, oddział z $3^1/_2$ rot i $^1/_2$ seciny kozaków przy 2 działach, pod dowództwem pułkownika Szelkinga. Oddział ten przeszedłszy z górą 50 wiorst, spotkał tegoż dnia w kozubackich lasach koło w. Orszulin połączone bandy Jankowskiego, Zielińskiego i Krysińskiego, które się cofnęły po rozbiciu ich przez Rodyński oddział, pod dowództwem majora Ostachiewicza i powtórnie ich rozbił. W dalszym ciągu ścigania szczątków tych band, pułkownik Szelking znowu ich rozbił 29 czerwca w lesie za w. Janówką. Powstańcy, wzmocnieni tam przyłączeniem się do nich jeszcze partji Ruckiego w liczbie do 1,500 ludzi, bronili się rozpaczliwie; niezważając jednak na wszystkie usiłowania, porażka ich była zupełna. W naszym oddziale strata też była znaczna: zabitych 3, ciężko rannych 27, lekko rannych 7 i kontuzjonowanych 5.

Połączywszy się z oddziałem wysłanym z m. Włodawy pułkownik Szelking ściga daléj połączone bandy; jednocześnie też posłano przeciw nim jeszcze oddziały z Białéj i Brześcia-Litewskiego. O działaniach tamecznych doniesień jeszcze nieotrzymano.

Oprócz opisanych utarczek, ostatnio-otrzymany dziennik działań wojennych zawiadamia jeszcze o kilku nieznacznych potyczkach wojsk naszych z powstańcami ostatniemi czasy w Królestwie Polskiem, jakowe podamy w następnym numerze. (Pocz. pół.)

W g u b e r n j i l u b e l s k i é j. *Przeciw znacznéj bandzie, która się ukazała koło w. Kamienia (pttu krasnostawskiego) wystąpił 23 czerwca z Hrubieszowa, oddział (3 roty i secina kozaków) pod dowództwem majora Kozłowskiego;* tamże ruszył z Krasnostawu pułkownik Baumgarten z $1^1/_2$ rotą, szwadronem ułanów i 50 kozakami przy 2 działach. D. 24 obie kolumny złączyły się we wsi Wielka-Bukowa i wyszli ztamtąd ku wsi Macoszyn, dokąd podług zebranych wiadomości, skierowała się znaczna część ściganéj bandy. Niedochodząc 3 wiorsty do tego punktu, wojska doścignęły konną partję powstańców, którzy przy zbliżeniu się wojsk rzucili się do lasu i byli tam ścigani do godziny 11 w nocy. W czasie ścigania powstańcy stracili kilku zabitych i rannych; z naszéj strony zabity 1 kozak i 1 ciężko ranny.

W g u b e r n j i r a d o m s k i é j. 24 czerwca z Miechowa posłano do Kielc transport chorych pod eskortą z $1^1/_2$ roty smoleńskiego pułku. W czasie popasu w m. Książ-Wielki, szyldwachy zauważali przybliżanie się od Kielc konnéj partji powstańców; pluton smoleńców niebawem rzucił się na ich spotkanie, i banda nie wytrzymawszy nacisku, pierzchnęła, zostawiwszy na miejscu 2 jeńców, furę z bronią i 6 osiodłanych koni. W bandzie było do 100 ludzi, pod dowództwem Zaborowskiego.

25 czerwca, powstańcy w liczbie 250 pieszych i 70 konnych, pod dowództwem Grabowskiego napadli ze wszystkich stron z lasu na m. Białobrzegi. Rzuciwszy się do miejskiego placu, powstańcy zostali tu spotkani wystrzałami z domów, a następnie atakowani przez kwaterującą w miasteczku rotę saperów, niewytrzymali wspólnego ich natarcia, i w niełądzie rzucili się na powrót do lasu. Z naszéj strony prócz 2 lekko rannych, straty niebyło; powstańcy stracili 2 zabitych na miejscu i prócz tego 20 zabitych i rannych mieli czas uprowadzić z sobą.

Oddział z $2^1/_2$ rot smoleńskiego pułku i 15 kozaków pod dowództwem kapitana Dobryszyna wyszedłszy 22-go czerwca z Jędrzejowa na południe po szosse, w skutek otrzymanéj wiadomości o ukazaniu się bandy koło Wodzisławia, na 3 wiorsty przed tém miastem doścignął i rozbił konną bandę w liczbie do 200 jeźdzców. Zostawiwszy na miejscu 31 zabitych, 16 koni, siodła i broń, powstańcy rozsypali się pojedyńczo w różne strony. Przy tém został odbity od nich włościanin ze wsi Góry, którego powstańcy chcieli powiesić.

W g u b e r n j i w a r s z a w s k i é j. Wysłany z oddziałem z Kalisza dla poszukiwań jeneralnego sztabu podpułkownik Tarasenkow, przybył 24 czerwca do Łęczycy i dowiedziawszy się tam o nowéj bandzie Skawrońskiego, formującéj się w okolicach m. Piątek, ruszył 27 czerwca w kierunku do tegoż miasteczka z 2-ma rotami, pół-szwadronem huzarów, 57 kozakami, 2 konnemi i 2 pieszemi działami.

O 10 wiorst od Łęczycy, otrzymano wiadomość, iż konna partja powstańców zajęła w. Wolków. Zostawiwszy oboz i wielką część oddziału na wielkiéj drodze, podpułkownik Tarasenkow z 30 kozakami, $^1/_2$ szwadronem huzarów i 2 konnemi działami ruszył kłusem do w. Wolków wyparł ztamtąd powstańców i ścigał ich do w. Ktery. Tu oni postanowili dać nam odpór, rozpoczęła się utarczka kawalerji, powstańców zebrało się od 300 do 400 ludzi, z naszéj zaś strony było wszystkiego 30 kozaków i $^1/_2$ szwadronu huzarów; mimo jednak nierówność sił, po godzinnéj utarczce, powstańcy zmuszeni byli szukać ratunku w ucieczce i skryli się w poblizkim lesie, ścigani na przestrzeni 4 wiorst. Konna banda pod dowództwem Skawrońskiego i Skrzyńskiego umundurowana i dobrze uzbrojona, była zupełnie rozpędzona. Powstańcy ponieśli ogromną stratę w zabitych i rannych; odebrano im 36 sztuk różnéj broni i 6 koni; z naszéj strony lekko raniony Marjupolskiego pułku huzarów major Astromirow i 11 żołnierzy.

Oddział pod powództwem pogranicznéj straży majora Trautfettera ($^1/_5$ szwadronu huzarów i 22 objeszczyków) 25 czerwca przy w. Nowa-Wieś (pttu konińskiego) doścignął i atakował bandę „żandarmów wieszających“ pttu konińskiego ze 100 jeźdźców złożoną. Powstańcy byli rozbici i ścigani do m. Radwonice, gdzie rozsypawszy się, skryli się w kazimierzowskim lesie. Strata ich: z górą 15 ludzi zabitych i tyluż rannych i 1 jeniec; odbito 14 koni i 13 sztuk różnéj broni; u nas raniony 1 huzar.

W g u b e r n j i p ł o c k i é j. Na zasadzie wiadomości o zbieraniu się znacznéj bandy w okolicach wsi Zemoń pttu mławskiego, 20 czerwca wysłano z Mławy oddział z roty piechoty i 45 kozaków, pod dowództwem esauła Dukmasowa. Banda została doścignięta o 2 wiorsty od w. Rozwąziny też pttu mławskiego. Potyczka trwała koło 7 godzin, większa połowa bandy została zniesiona; miejsce gdzie była utarczka usłane zostało trupami; jeńców wzięto 6 ludzi i odbito: proch, kule, 22 sztucerów i 5 koni. Z naszéj strony raniono 6 szeregowców, 3 kontuzjowano. Banda składała się z 300 ludzi, po większéj części młodzieży z mławskiego i lipnowskiego powiatów, pod dowództwem jakiegoś Włocha, który według zeznań jeńców został zabity. Szczątki bandy uciekły do Prus.

Wysłany z Lipna 23 czerwca oddział (rota strzelców i 40 kozaków) pod dowództwem szt. kap. Kenstowicza napadł i rozbił w Ursulowskich lasach bandę pod dowództwem Jurkowskiego; ściganie uciekających trwało na przestrzeni 7 wiorst do Ursulowskich jezior; koło wsi Szczutowa, gdzie była potyczka, zebrano do 30 trupów; rannych powstańców, których liczba powinna być znaczna, sąsiedni obywatele przewieźli do poblizkich miasteczek. U nas raniono 2 strzelców i 2 kozaków. Podług zeznania jeńca powstańczego, Jurkowski sformował w okolicach Rypina kilka band i z nich w potyczce przy w. Szczutowie brały udział dwie, każda po 150 ludzi.

W g u b e r n j i a u g u s t o w s k i é j. 20 czerwca oddział majora Kuba napadł bandę z 500 ludzi pod dowództwem Kołyska, na północ od Mikaszówki; po niedługiém odstrzeliwaniu się, banda pierzchnęła, zostawiwszy na miejscu 10 trupów i straciwszy wielu rannych; u nas straty niebyło. (Inw. ross.)

K a r a ś m i e r c i. Wykreślony z list pontonowego N 5 parku chorąży CHAJNOWSKI, w skutek odbytego nad nim sądu wojennego podług doraźnych praw karnych, uznany został winnym: samowolnego, bez wiedzy zwierzchności wydalania się z mikołajewskiéj akademji inżynierów, uczęstnictwa w bandzie powstańczéj insurgentów, przed którymi złożył przysięgę na wierność, oraz uporczywego sprzeciwiania się z bronią, włościanom, wysłanym dla ujęcia ukazujących się w żytomirskim powiecie powstańców, przy czém sześcią strzałami z fuzji i rewolwera jednego włościanina zabił na miejscu, a trzech śmiertelnie ranił. Za takowe przestępstwa rzeczony Chajnowski, po pozbawieniu rangi i praw stanu, uległ karze śmierci przez rozstrzelanie. (W. Giełd.)

— O o t w o r z e n i u w s z y s t k i c h f a k u l t e t ó w S t.-P e t e r s b u r g s k i e g o u n i w e r s y t e t u. CESARZ JEGO MOŚĆ Najwyżéj rozkazać raczył: na zasadzie Najwyżéj utwierdzonéj 18-go czerwca ustawy uniwersyteckiéj, otworzyć wszystkie fakultety St. Petersburgskiego uniwersytetu i w téj liczbie prawny i historyczno-filologiczny dla pierwszych kursów, zaleciwszy ministrowi oświecenia narodowego, naznaczyć zaraz professorów i docentów w fakultetach: fizyczno-matematycznym, historyczno-filologicznym i prawnym. (I. Ros.)

— D z i e n n i k P o w s z e c h n y zawiadamia, iż 16 (4) bieżącego lipca naczelnik cywilnego zarządu w Królestwie Polskiém margrabia Wielopolski wyjechał z Warszawy z żoną swoją za granicę.

— Okolnik pana ministra skarbu do pp. gubernjalnych zarządzających trunkowo-akcyznemi poborami, z d. 28 czerwca 1863 roku N. 395, o nieprzywożeniu piwa z Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Finlandzkiego i z nadbaltyckich gubernij.

W niektórych gubernjach wszczęto kwestję o tém, czy można przywozić piwo z Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Finlandzkiego i z Nadbaltyckich gubernji za opłatą akcyzy jaka wypada od piwa wyrabianego na zakładach wielkorossyjskich gubernij.

Na mocy uwagi 2-éj do 178 art. ustawy o poborze trunkowym, piwo i miodowarstwo w gubernjach nadbaltyckich aż do rozpatrzenia odbywa się swobodnie, bez opłaty akcyzy, lecz z zaprzeczeniem wywozić produkcje tych zakładów do innych gubernij. Podług artykułu zaś 25-go Najwyżéj zatwierdzonych 20 marca 1862 roku przepisów o egzekucjach za naruszenie postanowień o trunkowym poborze, w razie wykrycia bezprawnego przywozu podpadających akcyzie trunków z miejsc, na które nierozciąga się moc obowiązująca ustawy o poborze trunkowym lub z zagranicy, postępuje się na mocy ogólnych celnych praw (kod. kar. art. 853 i 855).

Zapatrzywszy się na wyszczególnione przepisy prawa, na mocy których zaprzecza się wwożenia trunków, podlegających akcyzie, z tych miejsc cesarstwa, na które nierozciągają się przepisy ustawy o poborze trunkowym do jakich należą Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Finlandzkie, a względem piwo i miodowarstwa i Nadbaltyckie gubernje, znajduję, iż piwo i miód jako napoje podlegające akcyzie nie mogą być dozwolone do wywozu z rzeczonych miejscowości, z odpowiedzialnością winnych naruszenia tego przepisu podług art. 25 przepisów o egzekucjach za naruszenie postanowień o poborze trunkowym.

O niniejszém poczytuję niezbytecznem zawiadomić pp. zarządzających trunkowo-akcyznemi poborami dla należytéj w potrzebnych razach wskazówki i wykonania.

Podpisał: minister skarbu sekretarz stanu R e j t e r n.
Dyrektor sekretarz stanu K. G r o t.
(W. Giełd.)

*) W depeszy telegraficznéj było wymieniono 113 ludzi.

Część Nieurzędowa.

Wilno, 15 lipca.

POGLĄD OGÓLNY.

Monitor powszechny umieścił traktat zawarty dnia 5 czerwca 1862 roku między Francją i królestwem annamskiém, a którego wymiana ratyfikacji nastąpiła dopiero 14 kwietnia bieżącego roku, po wyprawie kontr-admirała Bonard.

Rzeczony traktat zapewnia dla Francji znaczne korzyści: ustępstwo trzech prowincij i wyspy Pulo-Condor; opłatę zwrótu nakładów wojennych, licząc w to i summę przypadającą dla Hiszpanji, w ilości 4 miljonów dollarów, czyli 20 miljonów franków; posiadanie, aż do dalszego rozkazu, cytadelli Vinh-Long; przyjęty obowiązek przez króla Annamu nieustępować nikomu żadnéj części kraju bez przyzwolenia Francji; zastrzeżenia, tyczące się swobody spełniania obrzędów chrześcijańskich i wolność handlu. Hiszpanja, która podpisała razem z Francją traktat 5 czerwca, nieżąda żadnego ustępstwa ziemi; korzysta tylko ze swobody handlu i części wynagrodzenia pieniężnego. Rzeczony traktat zawarty został w Saigon przez pełnomocników ze strony Francji: Ludwika Adolfa Bonard, kontr-admirała, główno gowodzącego wojskiem francuzko-hiszpańskiém w Kochinchinie, pełnomocnego ministra cesarza Francuzów, komandora orderów cesarskich Legji honorowéj i ś. Stanisława, kommandora orderu rzymskiego ś. Grzegorza w., tudzież kawalera orderu królewsko-hiszpańskiego Karola III; tudzież przez Don-Karlosa Palanca-Gutieres, półkownika dowódzcę oddziału wojska hiszpańskiego w Kochinchinie, komandora orderu królewsko amerykańskiego Izabelli katolickiéj i orderu cesarskiego Legji honorowéj, kawalera orderów królewskich i wojskowych ś. Ferdynanda i ś. Hermenegildy, pełnomocnego ministra jéj królewsko-katolickiéj mości donny Izabelli II, królowéj hiszpanji, z Phan-Tanh-Gian, wielkim vice-censorem królestwa annamskiego, ministrem prezydentem trybunału obrzędów, pełnomocnym posłem najjaśniejszego Tu-Duc, przy pomocy Lam-Gien-Thiep, ministra prezydenta wydziału wojny, także posła pełnomocnego.

To szczególna, że pełnomocnicy annamscy na traktacie położyli imię swojego króla Tu-duc, a pod niem wycisnęli tylko swoje pieczęcie.

Dziennik urzędowy podobnież umieścił wiadomość, że w wielu miejscowościach rzeczypospolitéj meksykańskiéj zajętych przez wojska francuzkie odbyły się pronuncjamenta na rzecz interwencji francuzkiéj. Czytelnicy znajdą w dzisiejszym Kurjerze, depeszę margrabiego de Gallifet, którego cesarz wysyłał do jenerała Forey i który mężnie walcząc przy dobywaniu Puebli, odniosł był ciężką ranę.

Owóż, wrócił on do Francji ze sprawozdaniem marszałka Forey o zajęciu Mexico. Postaramy się umieścić rzeczone sprawozdanie w następnym numerze Kurjera. Tymczasem udzielamy z niego wiadomość: że aż do wyjścia główno dowodzącego z Puebli do Mexico, wojsko francuzkie straciło tylko 185 w zabitych a w téj liczbie 18 oficerów, i miało 1,118 ranionych, między którymi 79 oficerów. Stan zdrowia wojsk był zadawalający, ale zmiana pory roku już nastąpiła, dżdże wstrzymały wszelkie poruszenia w głąb kraju.

Nadto, z powodu wspomnianego przez nas w przeszłym poglądzie uwięzienia w porcie genueńskim pięciu hersztów zbójectwa neapolitańskiego, Monitor dnia 19 lipca, umieścił następną notę:

„Dzienniki francuzkie i włoskie podały wiadomość o zajściu w porcie genueńskim, które żywo dotknęło mniemanie powszechne.

Rzecz miała się następnie:

Pakiebot Przesyłek cesarskich Aunis, przypłynął dnia 10 lipca do Genui; w ciągu drogi zawijał z kolei do portów w Neapolu, w Civita-Vecchia i w Liwurnie. Według zwyczaju, kapitan natychmiast wysiadł na ląd dla przedstawienia urzędowi papierów swego okrętu. W kilka chwil po jego odpłynieniu, kommissarz w towarzystwie agentów policyjnych przybył na pokład i dopominał się o oddanie mu pięciu podróżnych zabranych w Civita-Vecchia, opatrzonych prawidłowemi pasportami, poświadczonemi przez ambassadorów francuzkiego i hiszpańskiego w Rzymie, a służącemi do Marsylji i Barcelony. Współcześnie 25 żandarmów wdarło się na pokład okrętu, otoczonego już zbrojnemi szalupami.

W nieobecności kapitana, zastępca jego niezgodził się na wydanie podróżnych i niepozwolił, jak tego żądano, włożyć im na ręce kajdan. Działo się to o godzinie 10; o 11 dopiero jeneralny konsul francuzki w Genui, otrzymał list prefekta, zawiadamiający o jego zamiarze uwięzienia pięciu podróżnych na statku Aunis. Konsul protestował przeciw temu spóźnionemu uwiadomieniu o kroku, który już był w biegu wykonania, przeciw krzywdzie domierzonéj godności flagi i przeciw zaniechaniu form upoważniających w niektórych oznaczonych razach, do spełnienia prawodawstwa miejscowego na okrętach obcych. Władze genueńskie nastawały na wydanie już uwięzionych pięciu ludzi, kapitan okrętu Aunis, powróciwszy na pokład, oświadczył: że niezgodzi się na ich zabranie inaczéj, jak za rozkazem konsula.

Ten ostatni wykroczył, że posłał jednego z urzędników konsulatu dla przyjęcia od oficerów okrętowych tych podróżnych i że nie wytrwał w zamierzonéj protestacji przeciw zabraniu ich z pokładu.

Artykuły 12 i 13 konwencji konsularnéj zawartéj 26 lipca 1862 między Francją i królestwem włoskiem obejmują przepisy prawidłowe mające być zachowanemi w tym przedmiocie, równie przez władze miejscowe jak przez konsulów.

Zastrzegają one wyraźnie, że urzędnicy stanu sądowego, dozorcy i agenci komór celnych, niebędą mogli w żadnym razie dopełniać ani przejrzeń ani poszukiwań na pokładzie okrętów, bez obecności konsula lub vice-konsula narodu, do którego okręt należy—(art. 12)

Tudzież: „władze miejscowe niebędą mogły działać tylko w przypadku zdarzonych rozruchów na pokładzie okrętów, któreby mogły zaburzyć spokojność i porządek pospolity na lądzie lub w porcie“ (Art 13).

Art. 7. konwencji pocztowéj 4 września 1860, tyczącéj się bliżéj paketbotów przesyłek cesarskich odbywających służbę pocztową, mówi: „Podróżni przyjęci na te paketboty, jeśliby nieznajdowali właściwém wysiadać na ląd, w czasie zatrzymania się w jednym z rzeczonych portów, nie będą mogli, pod żadnym pozorem, być chwytani na pokładzie, ani ulegać żadnemu poszukiwaniu lub formalności wizowania ich pasportów“

Chociażby, więc konsul francuzki otrzymał był prawidłowe żądanie władz włoskich o uwięzienie podróżnych okrętu Aunis, w żaden sposób przyzwolić na to był niepowinien.

Byłby to prawdziwy dopóminek wydania, o którém niemiał władzy stanowić. Przypuściwszy, że ci ludzie znajdują się we Włoszech pod ciężarem odpowiedzialności upoważniającéj ich wydanie, dopominek o to musiałby zawsze być uczyniony w drodze dyplomatycznéj; z jakim zaś skutkiem, po sądowem uprzedniem, nieuchronnem zbadaniu, tego w żaden sposób nie wolno było domyślać się konsulowi.

Czuwanie nad godnością flagi, utrzymanie ogólnych zasad prawa narodów i trudne do wytłómaczenia zapomnienie praw konwencji, istniejących między Francją i Włochami, niepozwoliły rządowi cesarskiemu zamilczeć przed rządem włoskim o godnem pożałowania zdarzeniu w porcie genueńskim, lecz włożyły nań powinność dopomnieć się o jego sprostowanie. Wypadki tego rodzaju, owoc zbytecznéj gorliwości, niemogą nadwerężyć serdecznych stosunków obu krajów skojarzonych tylu ogniwami; oba rządy z góry je naganiają, a skwapliwość rządu włoskiego w udzieleniu sprzymierzeńcowi swojemu wszelkich prawowitych zadość uczynień, zapewne odpowie przyjacielskiemu umiarkowaniu wymagań francuzkich.

Nazajutrz po ogłoszeniu powyższéj noty w Monitorze, dziennik Francja oznajmił: że trudność dyplomatyczna wynikła z powodu uwięzienia hersztów zbójeckich, szczęśliwie została załatwioną; niewiadomo tylko, czy uwięzionych wypuszczono na wolność, lub czy rząd francuzki zgodził się wydać tych złoczyńców w ręce sprawiedliwości? Cóś podobnego zajść miało dnia 12 lipca w Neapolu; policja tego miasta żądała u konsula francuzkiego upoważnienia do schwytania kilku Hiszpanów, którzy płynęli na parostatku francuzkim z Malty do Civita-Vecchia, lecz pozwolenie zostało odmówione.

Czytelnicy znajdą pod Francją okolniki ministrów handlu i oświecenia narodowego, panów Behic i Duruy. Obadwa te okolniki tchną dążnością zgodną z duchem listu cesarskiego do pana Rouher o decentralizacji, jakiéj dotąd nie zdarzało się spotykać w pismach urzędowych francuzkich.

W Anglji, prócz głównego przedmiotu doręczenia hrabiemu Russell odpowiedzi książęcia Gorczakowa i zagłosowania przez izbę uchwały ufności w gabinecie, nie zaszło nic szczególnego; obrady parlamentowe zbliżają się do końca. Obiad coroczny w Greenwich, poprzedzający zakończenie prac sejmowych, będzie miał miejsce w sobotę dnia 25, samo zaś odroczenie izb nastąpi dziś we wtorek dnia 28 lipca. Królowa wkrótce wyjedzie do Niemiec i w téj podróży towarzyszyć jéj będzie lord Russell.

W Austrji najważniejszém zdarzeniem jest otwarcie sejmu siedmiogrodzkiego; podaliśmy wyjątki z obszernego poselstwa cesarskiego, odczytanego na pierwszém posiedzeniu sejmowém. Przewidzieć trudno, czy zamiar rządu, aby sejm siedmiogrodzki wyprawił posłów do rady cesarstwa, uwieńczony zostanie pomyślnym skutkiem.

Cesarz Franciszek-Józef zapowiedział, że dobro państwa austrjackiego zniewoliło go do zmiany sankcji pragmatycznéj Karola VI, do uchylenia ustawy leopoldyńskiéj i zagłosowanego w 1848 roku połączenia Siedmiogrodzia z Węgrami. A lubo trzy główne narodowości tego wielkiego księstwa, węgierska, niemiecka i rumańska, otrzymały równouprawnienie, jednak posłowie węgierscy na sejm do Hermansztadu nie przybyli, niewiadomo zatém, czy pod nieobecność dwie pozostałe narodowości działać prawomocnie będą w stanie?

W Grecji, po ostatnich rozruchach, spokojność przynajmniéj w stolicy wróciła, bo w głębi kraju, zwłaszcza w Messenji i w Lakonji, ludzie niespokojni ciągle wichrzą. Według listów otrzymanych w Paryżu dnia 20 lipca, 2,000 górali w Maynotów, między Spartą i Gythionem mieli już cztéry utarczki, z których trzy były dla nich pomyślne, chociaż ich dowódzca Dimitra-Karakos został zabity. Maynoci przedarli się do Sparty, do Limera i Epidauru, gdzie dopuścili się niezliczonych spustoszeń.

Wiadomo, że Turcja była jedném z państw, które przyzwoliły w roku 1815 na oddanie wysp jońskich pod orędownictwo Anglji; z tego powodu lord Russell depeszą 10 czerwca bieżącego roku wezwał ją, aby objawiła swe zdanie co do ustępstwa tych wysp królestwu greckiemu. Owoż sułtan miał poruczyć ambassadorowi swojemu w Londynie, stanowczo sprzeciwić się temu ustępstwu, bo w Konstantynopolu wszelkie powiększenie królestwa greckiego poczytywane jest za zgubne dla całości ottomańskiego cesarstwa.

Najważniejszą atoli wiadomością przyniesioną przez ostatnie dzienniki jest depesza nadesłana z New-Yorku z dnia 13 lipca, według któréj po raz pierwszy od dwóch lat toczącéj się wojny, rząd związkowy zagaił w Waszyngtonie obrady nad sposobami położenia jéj końca. Sekretarz stanu w wydziale spraw zagranicznych, pan Seward miał wyrazić, że udzielenie amnestji ogólnéj, wyłączając tylko głównych podżegaczów oderwania, i cofnienie dekretów wyzwolenia czarnych rokoszan mogą służyć za podstawę układów.

Dyrektorowie sprawiedliwości Bates, zarządu poczt Blais, przychylają się do zdania pana Seward, ale minister wojny Stanton, marynarki Welles i skarbu Chase, są mu przeciwni.

Prezydent Lincoln nie objawił jeszcze swojéj myśli.

Co najwięcéj zadziwi zwolenników oderwańców w Europie, to ta okoliczność, że Jefferson Davis oświadcza gotowość do utrzymania jednoty Stanów Zjednoczonych, wbrew ich twierdzeniom, że nigdy już Północ z Południem rąk sobie nie podadzą. Pan Davis chce dwóch oddzielnych rządów, jednego w Waszyngtonie, a drugiego w Richmond, lecz pod jednym wspólnym prezydentem.

Pole domysłów jest rozległe. Jakie mogą być pobudki wniesienia pana Seward; co skłoniło pana Jefferson Davis do tak niespodziewanego kroku? Kto wié czy opanowanie Mexico przez wojska europejskie jest zupełnie obcém współczesnemu pomysłowi obu amerykańskich mężów stanu? chociaż i porażka poniesiona przez główno-dowodzącego oderwańców, jenerała Lee, w niejaki sposób tłómaczy pojednawczą myśl prezydenta Stanów południowych. Uważano, że pochód jenerała Lee nad Potomac zdawał się zapowiadać ze strony oderwańców zamiar doświadczenia ostatecznéj doli wojny. Szczęście ich zawiodło; bitwa pod Gettysburgiem nieszczęśliwie dla nich poszła; Vicksburg otworzył bramy, a Port-Hudson wkrótce podobno pójdzie za tymże przykładem. Podług ostatniéj depeszy, siły jenerała Lee, połączone z siłami jenerała Beauregard, który od dawna znowu ukazuje się na widowni, wynoszą zaledwie 40,000 ludzi. Wśród takich okoliczności, gdy oczekiwana przez Południe interwencja europejska ciągle zawodzi, gotowość do zawarcia pokoju ze strony Jeffersona Davis niema nic zdumiewającego. Z drugiéj atoli strony pan Seward zdaje się łudzić, sądząc, że odstąpienie sprawy wyzwolenia czarnych jest możliwem. Czekać należy obszerniejszych wiadomości od tych, jakie zwięzłość telegraficznéj depeszy podała. Być może, że za osnowę rokowań przyjętą będzie pierwsza odezwa prezydenta Lincolna, doradzająca dobrowolne ich wyniesienie się, bądź do Afryki bądź do Liberji. Dziś poprzestać musimy na radośnym objawie chęci stron obiedwóch do zawarcia pokoju.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Włochy.

Turyn 8 lipca. Dziennik des Débats umieścił następny list, pisany z téj stolicy:

Starania o wyjazd z Rzymu Franciszka II-go nieustają. Sądzę, iż mogę upewnić, że dyplomacja francuzka działa sprężyście i z dobrą wiarą; wiele zależy dla utrzymania wpływu francuzkiego we Włoszech, aby raz sprawa zbójectwa została ukończoną i aby znikły podejrzenia o spólnictwo Francji w tym względzie. Skargi na to są oczywiście niedorzeczne, ale stronnictwom posługują za oręż, który im z rąk wytrącić potrzeba.

Załączam przy niniejszém prośbę obywateli miasta Frosinone do króla Wiktora-Emmanuela. To pismo przywodzi czyny, którym trudno zaprzeczyć, chociaż mogą być w pewnych szczegółach przesadzone. Jeżeli nie sam rząd papieski, to przynajmniéj niektórzy jego agenci, okazują nieszczęsną dążność do sprzyjania zbójectwu i szukania tryumfu swéj sprawy w drodze, któréj bezsilność jest już dowiedzioną.

Ale niezmiernie jest trudno uleczyć stronnictwa z najniedorzeczniejszych ich zapędów. Czytałem wczoraj w dzienniku Armonia artykuł nadesłany z Trydentu, usiłujący dowieść, że cesarz austryjacki powinien wypędzić protestantów z Tyrolu. Zdaje się, że deputacja wysłana została do Trydentu, do kardynała-legata, prezydującego na obchodzie 300 letniéj rocznicy soboru, aby starał się otrzymać od Franciszka-Józefa tę dziwną łaskę.

Kardynał miał pochwalić prośby, a dziennik Armonia znajduje, iż uczynił to bardzo słusznie. Tymczasem redaktor tego dziennika jest człowiekiem niezaprzeczonych zdolności; samo zaś czasopismo jest bez wątpienia najznakomitszym organem stronnictwa, które we Francji nazywamy ultra-montańskiém.

Rozprawy nad podatkiem od dochodów idą swym porządkiem. Zasada wyrażona w artykule 1-m została przez izbę przyjętą, idzie teraz o ilość podatku i jego rozkład.

Pierwotny projekt żądał 55 miljonów i rozdziału téj summy na prowincje i gminy. Kommisja zniżyła tę ilość do 30-tu miljonów, na co p. Minghetti przyzwolił, przy oświadczeniu jednak, że spodziewa się otrzymać późniéj 55 miljonów, skoro kraj oswoi się z tego rodzaju podatkiem; bo według jego skarbowego planu, zaspokoi to potrzeby państwa, kiedy w okresie 4-o letnim ustali się pobór żądanéj z początku summy.

P. Minghetti żądał bardzo słusznie, aby z początku pobór rzeczonego podatku odbywał się w drodze rozkładki, aż do czasu, w którym wyjaśni się stan majątku ruchomego w rozmaitych prowincjach. Ważne powody przemawiają za systematem rozkładki, mianowicie dla tego, że wysokość podatku polega na sumiennem oświadczeniu każdego, ile posiada dochodu. Owoż fałszywe oświadczenie szkodzi obywatelom, co rzetelnie dochód swój podali; przeciwnie trzymając się drogi rozkładki, skarb tylko cierpi, który w przekonaniu wielu ludzi można oszukiwać bez zgryzoty sumienia.

Niema najmniejszéj wątpliwości, że prawo będzie zagłosowane, chociaż niektórzy skorzystają z rozpraw dla wystąpienia z oppozycją, ale wszyscy w ogóle pojmują, ile na tém zależy Włochom, aby skarb zasilić i zrównoważyć budżet. P. Minghetti obstaje przy systemacie rozkładki przynajmniéj w obecnym czasie; bo chce być pewnym wypadku; chce okazać pieniężnemu światu Europejskiemu, że istnieje stały dochód 30-tu miljonów, który wkrótce podnieść się może do 55-ciu. Dla tego oświadczył, że jeżeli izba tego tego podatku nieuchwali, ministrowie złożą urzędy.

Sama rozkładka odbędzie się nie bez trudności; izba niechciała jéj przyjąć na siebie; wolili zostawić odpowiedzialność rządowi i radzie stanu.

W ogóle chodzi o podatek niewielki, jeden frank 40 centimów na głowę, ale rozprawy dowiodły aż do oczywistości, że Włochy północne są bogatsze od środkowych; środkowe zaś od południowych. Przyrodzony bieg rzeczy poszedłby w stosunku odwrótnym, gdyby go ludzie nie zwichnęli. Wina więc spada na dawne rządy.

— Podajemy adres mieszkańców Frosinone, o którym wyżéj była wzmianka:

Do najjaśniejszego Wiktora Emmanuela II króla włoskiego
Królu!

Zbójectwo w prowincji papieskiéj Frosinone ciągle wzrasta. Obwody Vallecorsa, San-Lorenzo, Sonnino i dwa klasztory Trisati i Casamari, leżące na skraju prowincji, są zwykłym przytułkiem złoczyńców grożących i pustoszących ustawicznie kraj ościenny podległy berłu w. kr. mości; głównie zaś obwód Vallecorsa, wchodzący klinem między Fondi i Leccola.

Komitet narodowy obwodu Campagna nic sprawić nie zdoła dla odwrócenia ruiny tylu uczciwych rodzin włoskich; zbójcy są utrzymywani przez tych, co zarządzają temi prowincjami i wspierani przez żandarmerję papieską, szczególniéj zaś przez jéj oddziały zajmujące stanowiska Vallecorsa i San-Lorenzo. Niżéj podpisani błagają waszą kr. mość o śpieszne zajęcie tych miejscowości, dla przecięcia dalszych rozbojów.

Racz w. kr. mość być przekonanym, że te ludności najmocniéj pragną odzyskać wolność i ojczyznę i że czekają dogodnéj chwili połączenia się z królestwem konstytucyjném, chociaż niechcą naprożno zwiększać jarzma, które na nich cięży. 26 maja 1863 r.

Następują podpisy znakomitszych obywateli frozinońskich.

Minister sprawiedliwości p. Pisanelli, rozesłał następny okolnik do prokuratorów jeneralnych krajów południowych włoskich.

„W wydziale łaski i sprawiedliwości roztrząsano pytanie, czy urzędnik stanu cywilnego w krajach południowych posiada moc przyjmowania świadectw o małżeństwach zawieranych między osobami nienależącemi do kościoła katolickiego. Do téj wątpliwości dał powód niedostatek rozporządzeń w kodeksie cywilnym Obojga Sycylji, co do małżeństw niekatolickich, tudzież reskrypt rządu byłego królestwa, z d. 6 września 1824 r. w którym wyrażono, że król z uwagi, iż religja katolicka jedynie tylko jest wyznawana w państwach królewskich, postanowił, aby cudzoziemcy pragnący wstąpić w związki małżeńskie w królestwie zostawali katolikami.

Mocą nowego prawa publicznego, obowiązującego we wszystkich krajach królestwa włoskiego, strażnik pieczęci jest tego zdania, że to pytanie winno być rozwiązane w sposób twierdzący, to jest, że urzędnik stanu cywilnego ma władzę, a nawet jest obowiązany do przyjmowania podobnych oświadczeń. Rzeczywiście bowiem statut zasadniczy waruje tolerancję wyznań istniejących w państwie i stanowi, że wszyscy mieszkańcy królestwa są równi w obec prawa, tudzież mogą jednostajnie używać wszystkich praw cywilnych i politycznych. Wypływa stąd, że nawet mieszkańcy królestwa wyznający obrządek tolerowany w państwie, powinni być poczytywani bez względu na prowincje za używających praw powszechnych, a między innemi i prawa zawierania małżeństw, które bez wątpienia jest jedném z najpierwszych.

Z tych pobudek, wobec zasad prawa przyrodzonego, sankcjonowanych przez statut, należy uważać za uchylony reskrypt królewski 6 września 1824, a również uważać za uchylone artykuły 67 i 189 kodeksu cywilnego, według których w krajach Obojga Sycylji, te tylko małżeństwa uważane były za prawne, które zawierano w kościele według prawideł przepisanych przez sobor trydencki. Z tego co poprzedza wypływa to następstwo, że kiedy zawierają się śluby między niekatolikami, urzędnik cywilny ma obowiązek przyjmować zapowiedzie i w księgach właściwych zapisywać akta odnoszące się do małżeństw, z tém zastrzeżeniem jednak, że nie powinien nastawać na spełnienie artykułu 79-go, który wymagał przed ogłoszeniem zapowiedzi podpisania uroczystéj obietnicy, że ślub odbędzie się według obrzędu nakazanego przez sobor trydencki; ale poprzestawać na przyrzeczeniu, że małżeństwo zawarte będzie „przed duchownym i w porządku przepisanym przez ich wyznanie.“

Artykuły 80 i 81, ściągające się do piebanów stosować należy do sług ołtarza wszelkich chrześcijańskich wyznań.

Strażnik pieczęci tém mocniéj sądzi, że téj a nie innéj drogi trzymać się należy, że będzie to winnym hołdem zasadzie swobody sumienia i że rada stanu, w któréj ten przedmiot roztrząsano, była tegoż zdania.

Jeneralni prokuratorowie uwiadomią dla ścisłego zastosowania się do tych przepisów prokuratorów królewskich przy sądach obwodowych w krajach Obojga Sycylji, aby ci z kolei udzielili ich urzędnikom stanu cywilnego, dla ścisłego w czém należy wykonania.“

Francja.

Paryż, 16 lipca. Czytamy w Monitorze powszechnym: Niektóre dzienniki, mówiąc o kanale mającym połączyć Paryż z miastem nadmorskiém Dieppe, który spółka prywatna chciałaby zbudować, wyrażają się w sposób mogący wzniecić przekonanie, że to rozległe przedsięwzięcie zostało już w zasadzie przez rząd przyjęte. Tak nie jest; to tylko prawda, że pewna spółka prosiła o pozwolenie zbadać własnym nakładem, na swój zysk i stratę miejscowość, przez którą kanał miałby przechodzić; nieodmówiono tego pozwolenia, lecz rząd w niczém nie dał widzieć, że przyjmuje rzeczone przedsięwzięcie.

W tymże dzienniku ogłoszony został traktat pokoju i przyjaźni zawarty d. 5-go czerwca między Francją i Hiszpanją z jednéj, a królestwem Annamskiem z drugiéj strony.

Dziennik Świat (le Monde) pisze.

Ludzie pobożni nie przestają zajmować się sprawą siedmiu biskupów powołanych przed radę stanu. Jedni twierdzą, że skarga zaniesiona przez pana Rouland będzie cofnięta, drudzy sądzą, że przewód pójdzie swą drogą. Nie możemy powiedzieć, które z tych dwóch mniemań będzie miało słuszność, ale można być pewnym tych trzech szczegółów. Naprzód, że biskupi którzy podpisali naradę o wyborach skoro dowiedzieli się o liście księdza arcy-biskupa turoneńskiego do pana Rouland, natychmiast oznajmili, że zupełnie list ten potwierdzają, ponieważ wyraża własne ich przekonania; spółcześnie też napisali do ministra, uwiadamiając go o tym swoim postępku. Druga okoliczność, o któréj upewnić możemy, jest że ksiądz arcy-biskup turoneński, wzruszony szlachetnym postępkiem swych spółbraci, przedstawił teraźniejszemu ministrowi, że prawdziwą przyczyną, która wywołała skargę o nadużycie władzy, był list pisany przezeń d. 4. czerwca do byłego ministra, i sprawiedliwość więc wymaga uwolnić od sprawy jego dostojnych spółbraci i zostawić go samego przed radą stanu, gdyż odpowiedzialność za ten list na nim jednym ciężyć powinna. Trzeci nakoniec szczegół niemniéj pewny, jest, że 7 biskupów postanowili nie bronić się przed radą stanu, ani na piśmie, ani inaczéj.

— Nowa ulica, stanowiąca dalszy ciąg bulwaru Puebli, zostanie wkrótce otworzona w Paryżu i otrzyma nazwę bulwaru Mexico.

Paryż, 16 lipca. Monitor Powszechny umieścił co następuje: Książę Hamilton umarł dziś w Paryżu, w skutek spadnienia z konia, po kilku dniach okrutnych cierpień. William-Aleksander-Anthony-Archibald, książę Hamiltonu i Brandonu w Szkocji i Anglji, książę Chatellerault we Francji, pierwszy par Szkocji, lord-namiestnik hrabstwa Lanarku, dziedziczny strażnik zamku Holy-Rood, zaślubił w roku 1843-m jéj wielko-książęcą wysokość Marję księżniczkę Badeńską, cioteczną siostrę cesarza.

Równie znakomity wdziękiem i powagą osobistą, jak wysokiemi zaletami umysłu, umiarkowaniem i przyjemnością obyczajów, książę Hamilton zostawi we Francji i w Anglji i w całem wyższem towarzystwie europejskiem żal najgłębszy.

Sztuki piękne tracą w nim orędownika, równie światłego, jak szczodrobliwego.

Zwłoki książęcia Hamilton mają być przeniesione do Glazgowa w Szkocji.

— Minister rolnictwa, handlu i robot publicznych rozesłał następny okolnik do prefektów:

„Panie prefekcie,

„List jego ces. mości do ministra prezesa rady stanu, umieszczony w Monitorze d. 23 czerwca, jest dla administracji publicznéj we Francji początkiem nowéj ery i wkłada na nią nowe powinności.

Rzeczą jest pewną, że w dzisiejszym stanie prawodawstwa i uzupełniających je rozporządzeń, przewód spraw, otoczony licznemi formalnościami, często ulega godnym pożałowania zwłokom. Zbytek ostróżności i rękojmi obraca się w ten sposób na szkodę szczegółów, które administracja publiczna winna zaspakajać i nad niemi czuwać. Ta zawiłość odbija od prostoty postępowania w kraju sąsiednim, który lepiéj oceniając drogość czasu, więcéj

myśli o skuteczności rękojmi niż o uroczystości form.

Podobny stan rzeczy niemógł uniknąć wysokiego oka n. pana, ani jego nieustannéj troskliwości o wszystko, co przyczynić się może do szczęścia kraju.

Nie chodzi tu, panie prefekcie, o wyrzeczenie się, w razie gdzie dobro pospolite zwiera się z dobrem prywatnem, o zaniechanie opiekuńczego i dobroczynnego wpływu administracji, ale ten wpływ nic nie traci ze swéj skuteczności, kiedy zostanie mniéj wymagającym i kiedy ograniczy się formami prędszemi zbiorowszemi.

Do rady stanu należy rozniecić światło w tym przedmiocie i pojednać opiekę dobra powszechnego, ze swobodą działania tak natarczywie wymaganą przez potrzeby prywatne. Nikt nie wątpi, że to wielkie ciało w zupełności pod tym względem odpowie nowemu dowodowi zaufania położonemu w niem przez głowę państwa. Mój wydział nic nie zaniedba w dopomożeniu mu w téj pracy, któréj owoce więcéj go niż każdy inny obchodzą.

Ale, nim rada stanu przedstawi rozwiązanie téj trudnéj zagadki, która przyznać to należy ma związek ze wszystkiemi pomnikami naszego administracyjnego prawodawstwa, powinniśmy wejść natychmiast w widoki cesarza i usiłować nadać przewodowi spraw działalność wyjątkową i trzymając się o ile pozwoli obecny stan przepisów, zbliżyć się do téj prostoty postępowania, którą cesarz zaleca z taką trafnością i powagą.

Wzywam więc was, panie prefekcie do wydania stanowczych rozkazów w podległych wam biurach, aby w ogólności sprawy zawisłe od mojego wydziału, a nadewszystko obchodzące osoby prywatne, były roztrząsane, rozstrzygane i prowadzone z największym pośpiechem. Życzyć należy, żeby w administracjach publicznych, tak jak to jest we zwyczaju w biurach prywatnych, odpowiedź na bieżące pisma następowała natychmiast dzień za dniem i nie przedstawiała nigdy zaległości. Co do przedmiotów wychodzących z kategorji spraw potocznych, mało jest takich, któreby, przy zachowaniu zwłok i formalności przepisowych, wymagały więcéj nad tydzień czasu do obrobienia; jest więc rzeczą bardzo pożądaną, aby téj największéj zwłoki niedopuszczać się, chyba wyjątkowo.

Będę wam nadto, panie prefekcie, bardzo obowiązanym, jeżeli nie pozwolicie aktom mającym wychodzić z rąk waszych, dla odbycia rozmaitych przejaw przewodu administracyjnego, bawić dłużéj w biurach urzędników, których radzić się wypadnie, nad czas ściśle potrzebny dla zasiągnienia ich zdania.

Nic nie zaniedbam z mojéj strony, dla dopomożenia téj działalności, a jeśliby zdarzyło się, że jaka sprawa obchodząca wasz departament zalegałaby w moich biurach, będę wdzięcznym jeśli mi o tém przypomnicie.

Polecam panie prefekcie całéj troskliwości waszéj przedmiot niniejszego okolnika, którego odpisy przesyłam wszystkim urzędnikom zależącym od mego wydziału.

Przyjmij, panie prefekcie, zapewnienie mojego wysokiego poważania."

Paryż 2 lipca 1863 roku.

Minister rolnictwa, handlu i robot publicznych (podpisano:) Armand Béhic.

Minister oświecenia narodowego rozesłał następny okolnik do rektorów akademji:

„Panie rektorze,

„Corok podczas wakacji 400-tu do 500 urzędników uważają za rzecz pożyteczną opuszczać miejsca swego pobytu, przyjeżdżać do Paryża i starać się w biurach zarządu centralnego o podwyższenia służbowe, do których sądzą mieć prawo. Dla wielu te coroczne podróże są ciężarem, nie na nich jednych tylko spadającym; rodziny ich widzą w nich źródło nowych trudności i trosk. Zechciéj panie rektorze, oświecić w téj mierze urzędników znajdujących się pod pańskim zarządem.

Przypomnij im, że w każdéj okoliczności mogą udawać się naprzód do pana, bądź przez swoją zwierzchność bezpośrednią, bądź wprost z przełożeniem swoich praw. Coroczne wizyty jeneralnych inspektorów nastręczają nową zręczność dla każdego do przełożenia i ustnego wytłómaczenia swoich zasług, które w ten sposób podchodzą pod powtórne roztrząśnienie zupełnie niezależne od pierwszego. Jeżeli ta dwoista koléj i rękojmia sprawiedliwości zdawały by się niedostateczne, urzędnicy mają jeszcze otwartą drogę udawania się ze swemi żądaniami do ministra, który poczytuje za obowiązek odczytywać osobiście poufne listy do siebie pisywane.

Nakoniec, wyczerpawszy te trzy stopnie, pozostanie urzędnikom jeszcze możność kołatania do drzwi, których nigdy przed sobą nie znajdą zamkniętemi; ale przełoż im panie rektorze, że niepowinni mieć wielkiéj nadziei zmienienia sądu opartego na trzykrotnem sprawdzeniu, i którego żaden wpływ obcy uniwersytetowi nie dźwignie. Nadto nie zaniecham mojego dawniejszego obowiązku jeneralnego inspektora i na miejscu zwiedzać będę zakłady naukowe dla poznawania ludzi i naocznego widzenia rzeczy.

Zaleć także naczelnikom służbowym zostającym pod pańskim kierunkiem, aby trzymali się zawsze drogi hierarchicznéj. Nada to rzeczom bieg właściwszy a nawet prędszy. Bo proszę was, panie rektorze, abyś na wszelkie podawane do siebie pisma odpowiadał dzień po dniu, o ile pośpiech szkodzić nie będzie dojrzałości rozbioru. Postępować należy w taki sposób, aby teka co wieczor znalazła się wypróżnioną i aby odpowiedzi, lub polecenia w przedmiotach przedstawionych zrana, znalazły się już w ciągu dnia załatwionemi.

Na całéj drabinie administracyjnéj z góry do dołu jesteśmy sługami ogółu i państwa; niezapominajmy nigdy o tém.

Proszę przyjąć panie rektorze, wyrazy wysokiego poważania. Paryż 16 lipca 1863."

Ministero świecenia narodowego
(podpisano) V. Duruy.

Paryż 17 lipca. Independance belge umieściła następny list pisany z téj stolicy:

„Od kilku dni mówią o żwawych sporach, toczonych na radzie głównéj oświecenia narodowego, z powodu wprowadzenia na nowo wykładu filozofji. Szczególniéj wykład Theodycei (filozoficznych pojęć o Bóstwie) znalazł wielu przeciwników; objawiły się więc dwa prądy wprost sobie przeciwne w pojęciach, jaki kierunek nadany być powinien wychowaniu naukowemu.

Arcy-biskup paryski, ksiądz Darboy, dał nowy dowód swoich wyzwolonych zasad, bo nie głosował z innymi biskupami; ale połączył się z większością, która oświadczyła się za utrzymaniem wykładu filozofji w wyższych szkołach; na czele téj większości stanął nowy minister narodowego oświecenia. Mówią, że p. Dumas i Leverrier przemawiali w duchu klerykalnym, lecz być może, że to tylko domysł spowodowany przez wynurzone przez nich zdania w senacie przy rozbiorze sprawy rzymskiéj. Naprowadza na tę myśl i to, że oskarżają też pana Nisard o dążenia wsteczne, chociaż wszystkie koleje jego uniwersyteckiego żywota powinnyby go osłonić od podobnego zarzutu.

Mówią także, chociaż trudno ręczyć za rzetelność téj wieści, skąd inąd jednak bardzo prawdopodobnéj, że kilku biskupów zaniosło skargę do cesarzowéj na dążności wyzwolone pana Duruy i prosiło o jego odwołanie. Nie nastąpi to zapewne, jeżeli przypomnimy sobie, że cesarz, nim mianował pana Duruy, miał na 2 miesiące pierwéj długą i poufną z nim rozmowę.

Marszałek Mac-Mahon przy wjeździe do Strazburga był przyjęty przy odgłosie dział i cała ludność otoczyła go oznakami wysokiego uszanowania.

Pan Aylie Langlé, dawniéj urzędnik w gabinecie hrabiego Walewskiego, został mianowany naczelnym redaktorem części politycznéj Monitora Powszechnego.

— Monitor ogłosił wykaz przychodów za piérwsze półrocze 1863-go i porównywa ich ilość z takiemiż przychodami za pierwsze półrocze w latach 1861 i 1862. Okazuje się, że w 1861-m przychody półroczne wyniosły 525 miljonów; w 1862-m też przychody uczyniły 575 miljonów; w piérwszém zaś półroczu bież. roku doszły do summy 603 miljonów, a więc przewyższają o 78 miljonów przychody półrocza 1861 a o 28 miljonów przychody 1862 r.

Są to tylko liczby podatków i dochodów niestałych, które od dwóch lat podniosły się o 107 miljonów i przewyższyły wszelkie przewidzenia ministra skarbu.

— P. Drouyn de Lhuys, minister spraw zagranicznych, został wezwany d. 17 lipca przez cesarzowę de Saint-Cloud.

— Monitor pisze, że cesarz otrzymał następną depeszę:

„Oficer ordynansowy cesarski, znajdujący się w posłannictwie do naj. pana.

„Najjaśniejszy panie,

„Ex-prezydent Juarez, za zbliżeniem się dywizji jenerała Bazaine, d. 31 maja, lękając się być schwytanym, uciekł pośpiesznie z garstką wojska w kierunku San-Luis de Potosi. Jenerał Bazaine rozkazał zająć miasto, do którego głównodowodzący wszedł 10 czerwca na czele wojska, i w towarzystwie ministra francuzkiego, oraz jenerała Almonte. Zapał był niezrównany. Ten pochód tryumfalny, w pośród 200-tu tysięcy mieszkańców, przy okrzykach: niech żyje cesarz! niech żyje cesarzowa! niech żyje interwencja francuzka! sprawił wielkie wrażenie w całym kraju.

Otrzymałem rozkaz złożyć w. c. mości 1-) pięć chorągwi i 13 znaczków, zdobytych na nieprzyjacielu przy szturmie do Saint-Xavier i w bitwie pod San-Pablo del Monte;

2-o) klucze srébrne miasta Mexico, złożone w. c. mości przez municypalność;

3-o) List głównodowodzącego do jego ces. wysokości książęcia-następcy, przy małém działku gwintowaném 3 funtowém z całym przyrządem na 30 strzałów. Działko to wzięte w Puebli wojsko meksykańskie przynosi w darze jego ces. wysokości."

— Paryż 18 lipca wieczorem. Margrabia de Gallifet, oficer ordynansowy cesarski, który w 59 dni przybył do Saint-Nazaire na statku pocztowym Vera-Cruz, wyjechał dziś z rana z Nantes ze swoim orszakiem o godzinie 4-éj osóbnym pociągiem i stanął w Paryżu o godzinie 2-éj po południu; skąd natychmiast drogą żelazną udał się do Vichy, dla złożenia cesarzowi sprawozdań urzędowych i trofców, które przywiózł.

W skutek nowego rozkazu przesłanego przez cesarza, odpłynienie parostatku Tampico do Meksyku, zostało jeszcze wstrzymane, aby mógł zabrać nagrody i urzędowe podziękowanie, które cesarz zamierzył przesłać walecznemu wojsku meksykańskiemu.

— Książe de la Tour d'Auvergne, ambasador francuzki w Rzymie, przybył dziś zrana do Paryża drogą na Turyn.

— Goniec wyprawiony z Petersburga z odpowiedzią książęcia Gorczakowa na depeszę pana Drouyn de Lhuys w sprawie Polskiéj, przybył do Paryża d. 17 lipca o godz. 8-éj z rana.

Baron von Budberg udał się tegoż dnia w południe do pana Drouyn de Lhuys, dla doręczenie mu téj ważnéj depeszy.

Anglja.

Londyn 15 lipca. Królowa ma zamiar udać się na stały ląd w początkach miesiąca sierpnia; podróżować będzie pod nazwą księżny Lankastru. Po odwiedzeniu króla Belgów i zabawieniu u niego przez jeden dzień, pojedzie wprost do zamku Rosenau pod Koburgiem, gdzie urodził się jéj małżonek. Pobyt królowéj na stałym lądzie zabierze najwięcéj 4 tygodnie czasu.

William Roepell, były przedstawiciel obwodu Lambeth w parlamencie, stawiony będzie w przyszłym miesiącu przed sądem. Wiadomo, że ten człowiek strwonił ogromny majątek, który wziął po swoim ojcu naturalnym, a do którego posiadania przyszedł na mocy podrobionego testamentu, jak to sam wyznał, i że za tę zbrodnię skazany został przed rokiem na dożywotnie więzienie. Skutkiem rzeczonego testamentu brat jego młodszy, urodzony z małżeństwa prawego, został wyzuty z majątku dochodzi go teraz, chociaż dobra zostały przez Wiljama Roepell obciążone długami pochłaniającemi całą ich wartość. Osoby zagrożone utratą swych wierzytelności, oddały się w opiekę najpierwszym rzecznikom londyńskim. Wiliam Roepell ma być znowu badany, w zamiarze doprowadzenia go do tego, aby cofnął uprzednie zeznania, że sfałszował testament. Jeżeli nowe dowody, które mają być sądowi złożone, przekonają, że testament jest autentyczny, upadnie samo z siebie wywłaszczenie wierzycieli hipotecznych, a więc i Wiliam Roepell będzie uwolniony. Ponieważ okaże się, że z pobudek miłości braterskiéj i z chęci wzbogacenia brata, chciał poświęcić osoby trzecie i nieuląkł się ściągnąć na siebie infamji.

W przeszły poniedziałek, 13 lipca, książę Walji udał się z małżonką do Wimbledon, dokąd zbiegli się z rozmaitych stron królestwa najcelniejsi strzelcy, dla ubiegania się o nagrodę. Przedmiotem odwiedzin następcy tronu było przypatrzenie się walce, między izbą lordów i izbą gmin, która zdaje się, że już ciągle ponawiać się będzie. Przeszłego roku lordowie przewyższyli w trafnem strzelaniu przeciwników, ale w tym roku przedstawiciele gmin otrzymali 37 znaków więcéj.

Te wyścigi strzelnicze są godne wielkiéj uwagi, bo zjazdy wimbledońskie mają nietylko na celu rozwój zręczności w używaniu strzelb, ale nadto zadośćuczynienie upodobaniu Anglików we wszystkich ćwiczeniach mezkich.

Wczoraj książęta udali się do obozu pod Aldershot, dla przypatrzenia się ćwiczeniom wojskowym z palną bronią. Księżnę tak to zajęło, że pragnąc lepiéj widzieć, niewahała się wbiedz na wysoki pagórek, dokąd ani księżniczka Marja Cambridge, ani panie pałacowe nie mogły za nią zdążyć.

Pod teraźniejszém panowaniem tak mało mianowano parów, iż powszechnie sądzą, że rząd nie jest skłonnym do krzewienia téj instytucji. Tém więcéj uderzyła nadzwyczajna łaska królowéj dla książęcego domu Sommerset, którego głową jest dziś piérwszy lord admiralicji. W książęcych angielskich rodzinach zwykle bywa hrabstwo należące do starszego syna za życia ojca. Książęta Sommerset takiego hrabstwa nie posiadali, królowa więc świeżo utworzyła je dla nich, dla postawienia ich na równi z innymi parami tego stopnia. Lecz naj. pani uczyniła jeszcze więcéj; wezwała starszego syna rodu Sommerset do izby lordów, co wielce podniosło polityczną wagę ojca. Pod nazwą lorda Seymour zasiadał on długo w izbie gmin, gdzie odznaczył się niepospolitemi zasługami światłym i statecznym liberalizmem. Nie mniéj świetne zdolności administracyjne rozwinął na czele admiralicji i w ogóle poczytują go za przeznaczonego do zajęcia wysokiego politycznego stanowiska, a to mniemanie potwierdzają najwyższe względy, któremi go królowa otoczyła.

Sprawa warowni pancernych, dla obrony portów Portsmouth i Spithead, rozstrzygniętą została większością o 83 głosy liczniejszą od téj, jaką ministrowie otrzymali przy drugiém czytaniu bilu.

Na ostatniem posiedzeniu ministrowie znaleźli się w izbie gmin przegłosowani przy roztrząśnieniu taksy nałożonéj na spółki zabezpieczeń, która w pewnych zdarzeniach przewyższała nawet samą wysokość zabezpieczenia. Przekładano więc zmniejszenie téj taksy przy piérwszéj zręczności, a lubo p. Gladstone przyznając skądinąd uciążliwość tego podatku, prosił, aby ten szczegół odłożyć na później, wniesienie jednak zostało przyjęte większością 36 głosów.

Prusy

Berlin, 11 lipca. Dziennik berliński Reforma oznajmuje, że rozpoczęło się już śledztwo kryminalne przeciw redaktorom 6ciu dzienników, którzy podpisali protestację 3 czerwca.

Ambasador angielski sir Andrew Buchanan, który w miesiącu czerwcu przyjmie królowę Wiktorję na granicy belgijskiéj, towarzyszyć jej będzie do zamku Rosenau, gdzie zabawi przez cały pobyt królowéj.

Gazeta Krzyżowa donosi, że kommissja przygotowawcza kongresu statystycznego, wybrała na swego prezesa doktora Engel radcę tajnego, a na wice-prezesów: pp. Schulze-Delitzsch i Lette, posłów sejmowych.

Berlin, 12 lipca. Królowa przyjechała do Koblentz, gdzie zabawi trzy tygodnie a późniéj na dłuższy pobyt uda się do Baden-Baden.

Gazeta giełdowa berlińska oznajmuje, że odpowiedź rządu pruskiego na oświadczenie pełnomocnika bawarskiego na powszechnéj konferencji monachskiéj, będzie w tych dniach wysłaną. Rzeczona odpowiedź w niczém nie zmieni sposobu zapatrywania się na ten przedmiot, jakiego Prusy dotąd się trzymały. Nota przez rząd bawarski przesłana d. 18 czerwca innym rządom, nie będzie wziętą pod uwagę.

Berlin 16 lipca. Pan von Bismarck, który miał udać się do Gastein dla znajdowania się na zjeździe króla pruskiego z cesarzem austryjackim, przybył z Karlsbad wprost do Berlina i za kilka dni wyjedzie do Biarritz.

Król wyjechał z całym orszakiem swoim z Karlsbad w sóbotę 18 lipca o południu do Gastein, dokąd przybędzie we wtorek wieczorem 21 lipca i zabawi tam trzy tygodnie.

Gazeta Krzyżowa, zbijając upowszechnioną wieść, że książe Brunświcki zapisał dobra swoje osobistejna Szląsku cesarzowi austryjackiemu, jako nieurzędową, utrzymuje, że w każdym razie ks ęstwo Oleśnickie wchodzące w skład tych dóbr musi wrócić do korony pruskiéj, niejest bowiem dziedzictwem książęcia, ale posiadłością allodjalną pruską.

Berlin 18 lipca, Gabinet pruski dał wiedzieć Bawarskiemu, że jeżeli nie przystąpi do traktatu handlowego francuzko-pruskiego, w takim razie Prusy niezgodzą się na odnowienie związku celnego niemieckiego.

Austrja.

Wiedeń 14 lipca. Na dzisiejszém posiedzeniu izby panów ukończono powtórne czytanie prawa o zamieszkaniu, które ostatecznie zostało przyjęte, po odrzuceniu wszystkich popraw, jakie hrabia Leon Thun doradzał w duchu federalistowskim.

Izba poselska, zgodnie ze służącemi sobie prawidłami; ogłosiła przez usta swego prezesa, że posłowie Czescy, którzy oświadczyli, iż niechcą zasiadać na sejmie, utracili swe umocowania, ludność więc przystąpić powinna do nowych wyborów.

Minister sprawiedliwości przedstawia projekt do prawa o bankructwie.

Pan Berger radzi poruczyć osobnemu komitetowi roztrząśnienie projektu, wypracowanego w tymże przedmiocie przez izbę rzeczników wiedeńskich.

Pan Giskra wnosi naznaczenie komitetu do zredagowania projektu do ustawy mającéj opisać prawo stowarzyszeń i zgromadzeń.

Pan Muehlfeld chce utworzenia nieustającego komitetu na sprawy duchowne i uchylenia prawa wyłączającego izraelitów od spełniania obowiązków notarjuszów. Ale izba odrzuca ten wniosek.

Na posiedzeniu 16 lipca budżet niezostał jeszcze przedstawiony, ponieważ minister skarbu oświadczył, że rząd pragnie zostawić izbie czas do roztrząśnienia projektu mającego na celu skrócenie rozpraw nad ustawami wielkiéj objętości.

Jakoż izba natychmiast niemi się zajęła i cztery pierwsze paragrafy tak jak je komitet zmienił, przyjęto bezspornie. Za przystąpieniem do paragrafu piątego, minister stanu Schmerling oświadczył się przeciw redakcji komitetu, ale bezskutecznie, gdyż izba, przychylając się do uwag sprawozdawcy pana Waser przeszła do trzeciego odczytania i znaczną większością odrzuciła projekt rządowy.

Dziennik Wiedeński Prassa uwiadamia, że nowe przełożenia tyczące się reformy związkowéj wkrótce zostaną ostatecznie wypracowane.

Co do przedstawicielstwa narodowego, czyli drugiej izby sejmowéj związku niemieckiego we Frankfurcie, rząd austryjacki jest tego zdania, że ta izba składać się powinna z delegowanych pojedyńczych sejmów i niemoże wypływać z wyborów bezpośrednich, bo i sam sejm austryjacki składa się z podobnychże delegowanych.

DEPESZE TELEGRAFICZNE.

KOPENHAGA, poniedziałek 20 lipca wieczorem. *Cała mniejszość (duńska) sejmu Szlezwigskiego, zgromadzona we Flensburg, wezwała dziś królewskiego kommisarza, aby użył całego swojego wpływu u rządu o rozkaz do zastępców tych posłów, którzy zażądali uwolnienia, aby co najprędzéj przybyli dla zasiadania w izbie.* We środę 22 lipca oczekiwane jest przybycie króla szwedzkiego do zamku Skodsborg, gdzie n. pan ma jeden dzień przepędzić.

LONDYN, wtorek 21 lipca. Odpowiedź rossyjska na depeszę angielską 17 czerwca złożona została na stole izby.

PARYŻ, wtorek 21 lipca. „Monitor powszechny" oznajmuje, według listów z Vera-Cruz, że w obwodzie Chiapa i w Ziemiach Gorących zapadły pronunciamientos za interwencją.

MADRYT, wtorek 21 lipca. Przedsięwzięto środki ostróżności przeciw zaburzeniom, które chciano wzniecić w Sevilli, Malaga, w Valladolid i w Grenadzie.

Donoszą z Malagi, że fregata francuzka uderzyła o fregatę angielską tak silnie, iż oba statki zatonęły; zaledwie zdołano ocalić pięciu Francuzów i jednego Anglika.

LONDYN, środa 22 lipca. Na wczorajszem wtorkowém posiedzeniu izby gmin, lord Palmerston, odpowiadając na zapytanie pana Cochrane oświadczył, że ostatnie wypadki w Atenach nie opóźnią wstąpienia na tron króla Jerzego.

Królewski kommisarz oznajmił wczoraj posłom mniejszości, którzy nie usunęli się z sejmu, że zastępcy posłów co z niego wyszli, zwołani zostali na dzień 30 lipca, ale niema nadziei, aby sejm szlezwigski zebrał się w dostatecznéj liczbie do obradowania.

LONDYN, środa 23 lipca, wieczorem. Wiadomości z New-Yorku z d. 13 oznajmują, że jenerał Lee połączył swe wojska z siłami jenerała Beauregard i że zajął mocne stanowisko we 40 tysięcy żołnierzy blisko Hagerstown.

Dziennik „New-York-Herald" oznajmuje, że gabinet washingtoński roztrząsał przełożenie zgody, pochodzące od pana Seward pod następnemi warunkami: Amnestja, cofnienie proklamacji o wyzwoleniu niewolników i o konfiskacie własności rokoszan, opieka majątku i praw Południa. Tylko naczelnicy oderwańców mają być wyłączeni od amnestji. To przełożenie było popierane przez panów Bates (jeneralnego adwokata) i Blair (jeneralnego dyrektora poczt;) zbijane zaś przez p.p. Stanton (sekretarza wojny), Chase (sekretarza skarbu,) i Welles (sekretarza floty.). Prezydent Lincoln nie oświadczył swego zdania.

Herald dodaje, że p. Jefferson Davis chce przełożyć utworzenie rządu Południa i rządu Północy, pod jednym prezydentem.

W skutek zaciągu wojskowego zaszły rozruchy w New-Yorku.

LWÓW, czwartek 23 lipca. Uwięziono tu wczoraj naczelnika powstańców polskich Wysockiego.

TRIEST, czwartek 23 lipca. Podług wiadomość z Aten z dnia 17, otrzymanych przez okręt Lloydu austrjackiego, najdoskonalsza spokojność panowała w stolicy.

Zgromadzenie narodowe ogłosiło za własność państwa pałac, stajnie i aptekę byłego króla Ottona, zastrzegając prawa osób trzecich.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— MIASTA WOŁYŃSKIE. (Ciąg dalszy.)

— OSTROG. — Miasto powiatowe, własność prywatna poprzednio Lubomirskich, potém Jabłonowskich, leży przy ujściu rzeki Wilji do Horynia, o. 182 wiorsty od Zytomierza. Do niego przytykają trzy osady wiejskie, stanowiące dziś przedmieścia. Mieszkańców w Ostrogu liczy się 4,372 męsk. i 5,037 żeńsk., razem 9,409 głów płci obojéj. W téj liczbie znajduje się 209 szlachty, 34 duchowieństwa, 10 obywateli honorowych, 490 kupców, 7,913 mieszczan i cechowych, 102 włościan, 622 wojskowych, 3 cudzoziemców i 26 osób nieobjętych powyższemi tytułami. Przypisanych do miasta osób płci męsk. jest 3,351, płci żeńskiéj nieoznaczono. Posiadaczy domów i innéj własności nieruchoméj w mieście liczy się 791. W stykających się z miastem osadach znajduje się 529 osób; na tych przedmieściach przemieszkują też i obywatele miejscy. Ostróg jest ważnym punktem handlu pszenicą, wełną, skórami i drzewem; handel ten dosyć znaczny prowadzi się przedewszystkiém z Galicją; są tu nadto obszerne składy cukru i mąki, do konsumpcji wewnętrznéj. Kupców było tu w r. 1862: gildy drugiéj 1, trzeciéj 36, postronnych 2. Kramów i magazynów kupieckich liczono w tymże czasie w Ostrogu 230, innych zakładów handlowych 25. Jarmarków do roku przypada pięć, a na każdy z nich przywożą towarów na wartość od 10 do 15 tysięcy rub. sr., z czego zwykle około połowy zawsze się sprzedaje. Targi zwyczajne odbywają się w niedziele i w niektóre święta uroczyste. Rzemieślników liczy się w Ostrogu 171, pomiędzy którymi jest około 20 cudzoziemców; wyroby ich częścią sprzedają się na miejscu, częścią zaś (na summę około 3,500 rub.) wywożą się na jarmarki okoliczne. Fabryk i rękodzielni jest w Ostrogu 35, które wszystkie razem produkują na wartość około 15,000 rub.; wyroby ich, zaspakajając potrzeby miejscowe, rozchodzą się też w części po okolicy, a w części wywożą się nawet do Galicji. Niektórzy mieszkańcy szukają zarobku po za miastem; w r. 1861 wydano w tym celu 295 świadectw pasportowych. Dochody stałe miasta obliczano w r. 1862 na 1,368 r. 20 k., nadzwyczajne na 9,046 r. 60 k. Rozchody stałe wynosiły 3,414 r. 80 k. Długu liczy się 519 rub., niedoboru 45 r. $9\frac{1}{3}$ k., wydatków niezaspokojonych 1,792 r. $99\frac{3}{4}$ k. (D. c. n.)

— KOLEJ ODESSKO-PARKAŃSKA. — Budowa drogi żelaznéj pomiędzy Odessą a Parkanami, posuwa się bez przerwy daléj; znaczna część robot ziemnych już wykonana. Obecnie *zaszły niektóre zmiany w projekcie pierwotnym téj drogi*, co do punków jéj zetknięcia się z Odessą. Wielka stacja towarowa miała stanąć poprzednio w blizkości rogatek tyraspolskich, skąd miały iść dwie odnogi szlaku relsowego, jedna do portu kwarantanny, druga zaś do uroczyska Kulikowe Pole, gdzie zamierzano wznieść stację dla podróżnych. Obecnie postanowiono, że linja główna o jednéj parze relsów ma przeciąć drogę pocztową o wiorstę od tak zwanych Bałaganów i posunąć się do stacji wielkiéj, która będzie wzniesioną w pobliżu młynów na Konnym rynku. Z tego punktu jedna gałąź, przeznaczona dla passażerów, pójdzie na Kulikowe Pole, gdzie naprzeciw ulicy Włoskiéj ma stanąć stacja; druga zaś gałąź o dwóch parach relsów iść będzie od Konnego rynku przez Wodny wąwóz i część nadmorskiego bulwaru do kwarantanny. Roboty na linji głównéj trwają już górą dwa miesiące; niedawno zaś poczęto już pracować nad ziemném tłem drogi od punktu stacji wielkiéj przez chutory Wodnego wąwozu. Wielu z pomiędzy właścicieli chutorów przypadające od nich cząstki gruntu pod drogę ustąpiło bez żadnego wynagrodzenia.

— KASSA MARYNARZY. — W Rydze były dotąd dwie kassy, przeznaczone do wspierania marynarzy. Jedna z nich, uformowana z opłat składanych od statków handlowych, przeznaczoną była do niesienia pomocy wszystkim rzeczywiście w potrzebie będącym marynarzom bez wyjątku. Druga, która żywot swój od lat dziesięciu liczy, zasilała się co miesięcznemi składkami ryzkich szyprów i majtków, i dla tych wyłącznie służyła. Obie te kassy połączyły się w jedną „kassę marynarzy," posiadającą obecnie 11,000 rub. kapitału.

— ROZRYWKI DLA MŁODOCIANEGO WIEKU. Publikacja pod powyższym tytułem, staraniem pani Seweryny z Żochowskich Pruszakowéj wydawana od tak dawna, zbliża się do swego końca. Ostatni tom (V) serji trzeciéj a 15 ogólnego zbioru, oddany został pod prassę. Tak więc piękne to dzieło, istny skarbiec wiadomości, nauki i rozrywki dla młodzieży, uzupełniony zajmie niepoślednie miejsce w bibljotekach, jakie formować powinna każda rodzina dla młodego pokolenia, którego ukształcenie jest najświętszym i najważniejszym obowiązkiem. (G. W.)

— POŻAR SEMINARJUM SANDOMIERSKIEGO. Do „Przeglądu Katolickiego" piszą z Sandomierza o smutnym wypadku zgorzenia seminarjum, jaki miał miejsce w tym starożytnym grodzie, w nocy z dnia 16 na 17 czerwca. Zaraz po północy wszczął się gwałtowny pożar na drugiem piętrze i sunąc się z wielką szybkością pochłonął dach i górną część budynku z tém wszystkiém co się tam znajdowało. Uległa zatem zupełnemu zniszczeniu bibljoteka, sala prelekcyjna, spiżarnia alumnatu i popękały sufity do pierwszego piętra należące. Silnym tylko usiłowaniom obrońców zawdzięczyć należy ocalenie niższych pięter.—

Wszakże nieszczęśliwy ten wypadek niepozwolił w żaden sposób dokończyć roku szkolnego i alumni otrzymali pozwolenie do wyjazdu a w połowie przeprowadzone egzamina odłożono na czas powakacyjny, kiedy szkody zrządzone pożarem choć w części będą naprawione. W istocie, ks. biskup usilnie się stara, aby zrządzone szkody mogły być w tym czasie nagrodzone, a nawet samo złe obróciło się na dobro instytucji. W tym celu ksiądz biskup wyznaczył odpowiedni komitet, aby ten zniszczony gmach tak odrestaurował, żeby odpowiedzieć mógł wszystkim potrzebom podobnego zakładu. W miejscu zniszczonéj góry, ma stanąć formalne drugie piętro, a jeśli fundusze pozwolą, mają stanąć oficyny, dostatecznie rozszerzony podwórzec seminaryjny, urządzona odpowiednia bibljoteka, oratorjum i sale prelekcyjne. Jeżeli jednak przy pomocy Bożéj i ludzkiéj zagajają się rany, zadane budynkom przez pożar, trudniéj będzie nagrodzić stratę bibljoteki, która acz skromna, mieściła w sobie nie jedno dzieło pożyteczne. Bibljoteka spalona składała, się z licznych komentarzy Pisma Ś go różnych teologów, z pierwszych edycij kaznodziejów polskich złotego wieku, z dzieł sławniejszych ascetów, z ustaw i reguł zakonów, które istniały w kraju naszym, wreszcie szacownego zbioru dzieł Ojców Kościoła, kompletowanego z różnych darów i spuścizn po-klasztornych, a mianowicie: OO Jezuitów Sandomirskich. Znajdowały się tu także niemal wszystkie broszury i druki, jakie niż ojcowie w swéj Sandomierskiéj drukarni wytłaczali. Otóż dla nagrodzenia téj straty dobrzeby było spełnić dawny zamiar seminarjum zakupienia wydawnictwa ks. Migné. W tym celu odzywa się korespondent do kapłanów polskich, aby pośpieszyć zechcieli tak z darami pieniężnemi jak i w książkach, na rzecz bibljoteki seminaryjnéj. Redakcja zaś „Przeglądu Katolickiego", sama dając dobry przykład znaczną ofiarą, podejmuje się przyjmować wszelkie ofiary, na rzecz tak pięknego celu składane.

KORESPONDENCJA

Londyn, w lipcu.

I do was zapewne doszła wiadomość o świetnéj uroczystości, z powodu zaślubin księcia de Chartres ze swoją stryjeczną, Franciszką-Marją orleańską, córką księcia Joinville, zaślubin, o których długo popamiętają miasta Clermont i Kingston. Ponieważ wiele dzienników wysilały się jeden przed drugim na odmalowanie świetności dnia tego,— mniemamy, że nie weźmiecie nam za złe, gdy poprzestaniemy tutaj na prostéj wzmiance, przenosząc się na nie tak świetne, lecz mające dziwny urok dla każdego Anglika, pole. Mówimy o wyścigach konnych.

Dwa z nich— derbijskie i askockie — przyciągnęły niedawno całą nieledwo publiczność Londynu, która pod względem lubownictwa widowisk nie o wiele pono ustępuje swoim sąsiadom Francuzom. Jak się łatwo domyślić, były one urządzone z prawdziwie angielskim komfortem, i pochłonęły ogromne summy. Piérwsze odbyły się w dzień pochmurny i dżdżysty, w dzień, jeżeli się można tak wyrazić, zupełnie narodowy angielski; drugim przeciwnie, sprzyjała najpiękniejsza pogoda, tak rzadka w tutejszém podniebiu. Zważywszy jednak rzecz tę dokładnie, dżdżysta pogoda derbijskich wyścigów bynajmniéj nie pomięszała szyków, oswojonym ze wszystkiemi cztérma żywiołami Anglikom. To też, lubo przynajmniéj dziewięć dziesiątych ogólnéj liczby zgromadzonéj tu publiczności, nie miało innéj ochrony prócz obszernych parasoli, lub szałasów przekupniów, pod któremi spełniano szampańskie i zakąsywano świeże morskie raki, nikt ani pomyślał o rejteradzie, katarze, kaszlu i innych przypadłościach z zamoczenia nóg. Bo prawdziwy syn Albionu przez trzysta sześćdziesiąt pięć dni miałby na sumieniu, gdyby nie oglądał własnemi oczami rzeczy tak niesłychanie ważnéj, jak „dzień Derby."

A wyścigi w Ascot?—„Ba! odpowie ci poważny syn Albionu, to co innego, to damskie wyścigi!" Zaiste, jest to olbrzymi piknik pod odkrytém niebem, składający się najmniéj z półtorasta tysiąca gości, i to po większéj części, gości płci nadobnéj. Ma się rozumieć, że deszcz nie byłby tu przyjęty tak obojętnie. To też w tym roku niebo widocznie ulitowało się nad świetnemi strojami sentymentalnych ledi i licznego orszaku assystujących im dżentelmenów. Obie te zabawy zaszczycił swoją obecnością książe Wallijski: na pierwszéj był jeden, na drugiéj ze swą małżonką.

Słyszeliście zapewnie o owacjach, wyrządzanych na cześć księcia Alberta, słyszeliście, że książe przyjął patent na członka cechu szewskiego; słyszeliście też o dyplomatach, patentach i darach zewsząd mu nadsyłanych.

Oto przed kilką dniami książę odwiedzał salę do gry w piłkę, leżącą w okolicach Londynu, a zawiadowca tego zakładu przyniósł mu w darze—piłkę, wartującą około trzech szyllingów!

Wyznać atoli należy, iż ta popularność księcia najzupełniéj jest zasłużoną. Następny wypadek jest słabym tylko dowodem téj popularności księcia. Przejeżdżając niedawno konno po jednym z londyńskich placów, spotkał się z pewnym młodym człowiekiem, z którym przepędził przyjaźnie lata swojéj piérwszéj młodości na uniwersyteckiéj ławce. Gdy się ten ukłonił z uszanowaniem, książe zatrzymał swego konia i ściskając po koleżeńsku dłoń jego, zapytał: „Cóż się z tobą dzieje, mój dobry N*. patrzysz cóś niebardzo wesoło. Cóż ci się stało?"

— Nic nadzwyczajnego, wasza książęca mość, prócz chyba tego, iż oddawna biję się jak ryba o lód, a nie mogę wyszukać dla siebie żadno zegajęcia.

— Czy tylko to?— zapytał książę.— Wstąp w przyszłym tygodniu do Marlboroughhouse, a pomyślę jak zapobiedz téj biedzie."

Wstąpiwszy do rezydencji księcia, młody człowiek został zawiadomiony, że przyszłość jego jest już zapewnioną.

Uniwersytet oxfordzki wydał niedawno księciu Albertowi dyplom na doktora prawa cywilnego. Podwoje się rozwarły i w uniwersyteckiéj todze, zarzuconéj na jeneralski mundur, ze znakiem podwiązki — ukazał się książe Albert. Nadobna jego postać wywołała szalone oklaski. Kanclerz uniwersytetu potrzykroć zaczynał przemowę i po trzykroć przerywało ją rozgłośne hourrah!

Po jego przemowie łacińskiéj, wręczono księciu dyplom, za który tenże wdzięcznie podziękował. Nastąpiły powinszowania, ma się rozumieć wierszem, i posiedzenie się skończyło.

Niedawno utworzono w Londynie towarzystwo, mające na celu ściganie i karanie tych, którzy języka trzymać nie umieją na wodzy, czyli (żeby kto nie pomyślał, że mówimy tu o płci pięknéj), którzy używają obelżywych wyrazów i przezwiska. Jeszcze Jerzy II wydał kary na takich przestępców. Za jedno takie słówko, co to wróblem wyleci, trzeba płacić 1 szyling, a jeżeliś dżentelmen, dwa razy tyle. Pod względem ekonomiczno-społecznym, towarzystwo takie jest bardzo korzystném. Czémże byłby Homer, gdyby wyrzucić zeń wszystkie kłótnie, przekleństwa i połajanki? Opowiadają, że jeden dżentelmen skazany na zapłacenie 40 szylingów, bronił się tém, że dwadzieścia razy powtórzył jedno i to samo słowo. „A więc za samą monotonność powinien być ukarany!" mówił mi jeden Anglik.

Parki i najświetniejsze ulice Londynu powoli się opróżniają: mniéj się tu spotyka wykwintnych powozów, mniéj strojnych piękności i towarzyszących im jeźdźców. Zbliżające się ferje wakacyjne wszędy dają się uczuć. Wiele znakomitych rodzin opuściło stolicę, by odetchnąć wiejskiém powietrzem. Arystokratyczne rauty znacznie się zmniejszyły. W ogóle, sezon tegoroczny był nader świetny.

W parlamencie wiele hałasu narobiły rozprawy o przyznaniu południowych Stanów Ameryki, poparte przez panów Roebuck i Lindsee.

Nie mniejsze też zajęcie obudza sprawa Japońska, grożąca lada dzień wybuchem i dziwnie pogmatwane stosunki rządu angielskiego z Chinami i stronnictwem Tajpingów.

KURSA GIEŁDOWE.

PETERSBURG, 12 (24) lipca.

Sześcioprocentowe ross. srebr.	„
Pięcioprocentowe 1-éj pożyczki	93.
„ 2-éj „	93¼, 94.
„ 3-éj „	„
„ 4-éj „	„
„ 5-éj „	92¾, ⅞.
„ 6-éj „	„
„ 7-éj „	93½, 94.
Czteroprocentowe 1-éj, 2-éj, 3-éj i 4 éj poż.	„
„ 5-éj poż.	„
Pięcioproc. bilety banku państwa. . .	96, 95½.
Akcje Głownego Tow. kolei żelaz.	108, 107¾, 106½.
Obligacje 4½ proc. tegoż. Tow. . . .	83, 83½.
Akcje ryzko-dynab. kolei żelaz. . . .	93, 94.
Weksle (na 3 mies.): na Londyn	37, 37$^{1}/_{16}$ p.
— — na Amsterdam	181½, 181¾ c.
— — na Hamburg	32$^{15}/_{16}$, 33 sz. b.
— — na Paryż . .	387, 387½ c.

WARSZAWA, 24 (12) lipca.

Listy zastawne oprócz kuponu . .	14 r.	81—	k.
Obligi skarbowe — — . .	82—	99½—	
Akcje Główn. Tow. kolei żel. . . .	„ —	„ —	
Akcje spółki żeglugi parowéj	„ —	„ —	
Obligacje tejże spółki	„ —	„ —	
Akcje drogi żel. warszawsko-bydgoskiéj	86—	„ —	
— — warszawsko-wiedeńskiéj	76—	75 —	
Weksle: na Berlin (2 mies.) za 100 tal.	97—	65 —	
— na Ha[mburg] (2 m.) za 300 m. b.	148—	50 —	
— na Paryż (2 mies.) za 300 fr.	78—	45 —	
— na Wiedeń (2 mies.) za 150 złr.	87—	90 —	
— na Londyn (2 mies.) za 1 fst.	6—	60 —	
— na Petersburg (1 m.) za 100 r.	99—	75 —	
— na Moskwę (1 mies.) za 100 r.	„ —	„ —	

BERLIN, 23 (11) lipca.

Rossyjskie 5-procentowe 5-éj poż. . . .	90 %.
— — 6-éj poż. . . .	95.
Polskie obligacje skarbowe oprócz kup. .	80.
— listy zastawne	90⅝.
— bilety bankowe.	92⅛.
Weksle: na Petersburg (3 tyg.) za 100 rub.	102⅝ tal.
— na Warszawę (krótki term.) za 90 r.	91½ tal.

HAMBURG, 23 (11) lipca.

Rossyjskie 5-proc. 5-éj pożyczki. . . .	84¾ %.
— — 6-éj pożyczki	91 %.
— — 7-éj pożyczki	87½ %.
Weksle na Petersburg (3 mies.) za 1 r. .	32 sz. b.

AMSTERDAM, 23 (11) lipca.

Rossyjskie pięcioproc. 5-éj pożyczki. . .	84¾ %.
— — 6-éj p.	89⅝ c.
Weksle na Petersburg (3 mies.) za 1 r.	176½ % c.

LONDYN, 23 (11) lipca.

3-procentowe ang. konsolidy.	92⅝ %.
Rossyjskie 5-proc. 2-éj poż. . . .	94½.
— — 7-éj poż.	93½.
Weksle na Petersburg (3 mies.) . . .	35⅝.

PARYŻ 23 (11) lipca.

Renta 3-proc.	67, 10 c.
Akcje kredytu ruchomego.	1058.
Akcje Główn. Tow. kol. żel.	420.
Weksle na Petersburg za 1 r. . . .	380 c.

OGŁOSZENIA.

Канцелярія попечителя виленскаго учебнаго округа симъ объявляетъ, что въ оной будутъ производиться 18 сего іюля торги съ узаконенною чрезъ три дня переторжкою, на поставку съ 1-го августа 1863 по 1-е августа 1864 года дровъ, для отопленія зданія занимаемаго управленіемъ виленскаго учебнаго округа. Желающіе участвовать въ торгахъ благоволятъ явиться въ канцелярію округа на вышеозначенный срокъ съ узаконенными залогами. Послѣдняя цѣна можетъ быть объявлена и въ запечатанныхъ конвертахъ.

Правитель канцеляріи *Романкевичъ.*

(401)

Отъ Виленскаго губернскаго правленія объявляется, что въ слѣдствіе постановленія его, 13 іюня сего года состоявшагося, на удовлетвореніе долговъ помѣщика Ивана Францевича Рыхлевича, признанныхъ подлежащими безспорному взысканію постановленіями Лидскаго земскаго суда и нынѣ уѣзднаго полицейскаго управленія, какъ то: а) дворянкѣ Александрѣ Шимборской, по отказанному ей мужемъ Антономъ Шимборскимъ заемному письму 1500 р.; б) дворянину Іосифу Кмитѣ, по сохранной роспискѣ, въ остальномъ за над латою количествѣ, 135 р.; в) дворянину Ивану Кмитѣ, по пяти заемнымъ письмамъ, 5800 р.; г) помѣщику Каменскому, по двумъ заемнымъ письмамъ, 6750 р.; д) помѣщику Звѣровичу, по рѣшенію Виленской гражданской палаты, 750 руб., и е) наслѣдникамъ Доминика Жуковскаго, по рѣшенію Лидскаго уѣзднаго суда, 188 руб., съ процентами отъ всѣхъ сихъ суммъ,— подвержено въ публичную продажу имѣніе Руткевичи упомянутаго Рыхлевича, Лидскаго уѣзда во 2 станѣ состоящее, заключающее земли всего вообще 718 десятинъ (изъ сего количества отведено для крестьянъ 308 дес.), оцѣненное по десятилетней сложности чистаго годоваго дохода въ 23,103 р., и для произведенія таковой продажи, назначенъ въ присутсвіи сего правленія срокъ торгамъ 7 числа октября мѣсяца сего года, съ 11 часовъ утра, съ узаконенною послѣ онаго чрезъ три дня переторжкою. Желающіе разсматривать бумаги, относящіяся къ этой публикаціи и продажѣ, могутъ найти оныя по 3 отдѣленію 8 столу сего правленія. Іюля 4 дня 1863 года.

1—392

Отъ Виленскаго уѣзднаго суда объявляется, что по постановленію его, 25 іюня состоявшемуся, на удовлетвореніе Эмиліи Марковской въ 3,000 руб. подвержены въ публичную продажу три деревянные до[ми]ка дворянина Франца Іосифа Марковскаго, [въ] 6 станѣ Виленскаго уѣзда, состоящіе на гродской, фольварка Купріянишки, землѣ, пространствомъ четыре морга. Означенные домики оцѣнены въ 55 руб., а торгъ будетъ произведенъ въ присутствіи сего уѣзднаго суда 12 числа будущаго августа мѣсяца 1863 года съ узаконенною черезъ три дня переторжкою; почему желающіе участвовать въ сихъ торгахъ благоволятъ явиться, съ узаконенными залогами, въ уѣздный судъ, гдѣ могутъ разсматривать опись и другія бумаги, къ торгамъ отоносящіяся, 1863 года 5 іюня. Засѣдатель Володко.

1—393

Отъ Виленскаго уѣзднаго суда объявляется, что для удовлетворенія претензіи Ивана Княжевича по заемному письму въ 180 руб. съ процентами, и поземельной недоимки уплоченной монастырю мѣщанами Гринкевичами, подверженъ въ публичную продажу деревянный одноэтажный домъ съ огородомъ, 3 части 4 квартала на Поповщизнѣ подъ N. 947, составляющій собственность губернскаго секретаря Льва Щантыра, оцѣненный въ 39 руб.; срокъ къ торгамъ назначенъ 2 числа будущаго сентября мѣсяца 1863 года въ присутствіи Виленскаго уѣзднаго суда, съ узаконенною чрезъ три дня переторжскою; почему желающіе участвовать въ сихъ торгахъ благоволятъ явиться въ уѣздный судъ, гдѣ могутъ разсматривать опись и бумаги, къ продажѣ относящіяся—1863 года іюля 5 дня. Уѣздный судья князь А. Э. Жагель.

1—394

Biuro kuratora Wileńskiego naukowego okręgu ogłasza, iż w niém 18 bieżącego lipca odbędzie się licytacja z prawnym we trzy dni przetargiem na dostarczenie od 1-go sierpnia 1863 r. do 1-go sierpnia 1864 r. drew na opał gmachu zajętego pod zarząd naukowego okręgu. Interessowani raczą zgłosić się do biura okręgu na termin wskazany z prawnémi ewikcjami. Ostatnia cena może też być zadeklarowaną w opięczętowanych kopertach,

Rządca bióra Józef Romankiewicz.

1—401

Wileński rząd gubernjalny ogłasza, iż w skutku postanowienia swego, 13go czerwca bieżącego roku nastałego, na opłacenie długów obywatela Jana syna Franciszka Rychlewicza przyznanych do wyegzekwowania przez postanowienia lidzkiego sądu ziemskiego i obecnie powiatowego zarządu policyjnego, jako to: dworzance Aleksandrze Szymborskiéj według zapisanego jéj przez męża Antoniego Szymborskiego obligu na 1,500 rubli b) dworzaninowi Józefowi Kmicie podług rewersu lokacyjnego w pozostałéj za nadpłatą ilości 135 r.; c) dworzaninowi Janowi Kmicie podług pięciu obligów 5,800 rubli d) obywatelowi Kamińskiemu podług dwóch obligów 6,750 rub.; e) obywatelowi Zwierowiczowi wskutek decyzji wileńskiéj izby cywilnéj 750 rub. i e) spadkobiercom Dominika Żukowskiego z decyzji lidzkiego sądu powiatowego 188 rub. z procentami od wszystkich tych summ,—oddaje się na licytację majątek Rutkiewicze rzuconego Rychlewicza lidzkiego powiatu w 2 cyrkule położony, zawierający w ogóle gruntów 718 dzies. (z téj ilości nadzielono włościanom 388 dzies.) oszacowany podług 10-cioletniego przecięciowo czystego dochodu 23,103 rub. Termin licytacji mającéj się odbyć w urzędzie naznacza się na 7 października bieżącego roku o godzinie 11-éj z rana z prawnym we trzy dni przetargiem. Życzący przejrzeć papiery téj sprzedaży dotyczące mogą znaleźć takowe w 3 wydziale 8 stole tegoż rządu 4 lipca 1863 r.

P. ob. radcy Nazarenko.
Sekretarz Komar.
Naczelnik stołu Kodź. 1—392

Wileński sąd powiatowy ogłasza, iż w skutku postanowienia swego 25 czerwca nastałego, na opłacenie Emilji Markowskiéj 3,000 rub. oddają się na sprzedaż trzy drewniane domki dworzanina Franciszka Józefa Markowskiego w 6 cyrkule wileńskiego powiatu położone na miejskim folwarku Kuprjaniszki, gruncie przestrzeni 4 morgi. Rzeczone domki oszacowane 55 rub. i licytacja odbędzie się w urzędzie tegoż sądu 12 przyszłego sierpnia 1863 roku z prawnym we trzy dni przetargiem; interessowani raczą zgłosić się z prawnemi ewikcjami do sądu, gdzie mogą przejrzeć papiery do sprzedaży należące 1863 r. 5 czerwca.

Assesor Wołodko. 1—393

Wileński sąd powiatowy ogłaszasza, iż dla zaspokojenia pretensji Jana Kniażewicza podług obligu na 180 rub. z procentami i niedoborn ziemskiego opłaconego klasztorowi przez mieszczan Hrynkiewiczów oddaje się na licytację drewniany jednopiętrowy dom z ogrodem, 3 części 4 kwartału na Popowszczyznie pod N 947 będący własnością sekretarza gubernjalnego Leona Szantyra oszacowany 39 r.— termin licytacji naznacza się na 2 września 1863 roku w urzędzie tegoż sądu z prawnym we 3 dni przetargiem. Intressowani raczą zgłosić się do tegoż sądu, gdzie, mogą przejrzeć papiery do sprzedaży należące 1863 roku 5 lipca.

Sędzia powiatowy książe A. E. Żagiel.

1—394

Гродненская палата государственныхъ имуществъ объявляетъ, что въ присутствіи ея 23 и 27 августа 1863 года будутъ производиться торги, на отдачу съ подряда постройки помѣщенія, Брестскаго уѣзда, для Замшанскаго православнаго причта VII класса, по нормальнымъ проэктамъ и смѣтамъ, коими исчислено расхода по настоящимъ мѣстнымъ хозяйственнымъ цѣнамъ, при безденежномъ отпускѣ отъ казны лѣса 1182 р. 18 коп. сереб. Желающіе участвовать въ сихъ торгахъ, обязаны въ означенные сроки явиться въ палату лично или прислать свои объявленія въ запечатанныхъ конвертахъ съ благонадежными залогами, равняющимися третей части подрядной суммы.

3—388

Grodzieńska izb dóbr państwa ogłasza, iż w niéj 23 i 27 sierpnia 1863 roku odbędzie się licytacja na pobudowanie z autreprzyzy pomieszkania w pow. brzeskim dla Zamszańskiego prawosławnego proboszcza VII klassy podług normalnych projektów i kosztorysów, w których wyliczono rozchodu wedle obecnych miejscowych cen gospodarskich, przy bezpłatném wydaniu drzewa od skarbu, 1182 rub. 18 kop. sr. Interesowani obowiązani są zgłosić się do izby na termin wskazany osobiście, albo nadesłać opieczętowane deklaracje z pewnemi ewikcjami równającemi się trzeciéj części summy antreprzyzy.

3—388

Прибывшіе въ Вильно отъ 12 по 15 іюля 1863 г.

ГОСТИННИЦА НИШКОВСКИ. Пом.: Гр. Евстахій Тышкевичъ, мир. посред. Окушко, губ. секр. Янушкевичъ, Игн. Ивашкевичъ, инспекторъ Бѣлосток. гимн. надв. сов. Куклинскій, колл. асс. Позникъ, тит. сов Ипол. Евневичъ, кап. Павловъ, поруч. Ляндзбергъ, кол. асс. лекарь Малевскій, Ярославъ Магнушевскій. телеграф. Карлъ Сковзгирдъ, кап. Чхейзе, Савичъ, лекарь Ольшанскій, дворян. Сергѣевъ, пом. Барцица, бельгійская подданная дѣвица Грава, пом. Сидоровичъ.

ГОСТИННИЦА ЕВРОПА. Ген.-маіоры: Толстой, Марковъ и Батузатулъ, кап. Гассъ, пор.: Антель, Беерентеймъ, Цетерманъ, Нюбергъ и Стацевичъ, пом. Дзержановскій.

ГОСТИННИЦА ПОЗНАНСКАГО. Полков. Озеровъ, тит. сов. Карлъ Линсеръ, поруч. Розенъ-Мейеръ, баронъ Залцъ, прап. Нелидовъ, двор. Ковалевскій, пор. Божерановъ, подпор. Авиновъ, пор. Бруне и Бейдеманъ, купецъ Карлъ Кирштенъ.

Przyjechali do Wilna od 12 do 15 lipca 1863 r.

HOTEL NISZKOWSKI. Hrabia Eustachy Tyszkiewicz, sędzia pośred. Okuszko, gub. sekr. Januszkiewicz, ob. Ign. Iwaszkiewicz, inspektor Białostoc. gimn. rad. dw. Kukliński, ass. kol. Pozniak, rad. hon. Hip. Ewniewicz, kap. Pawłow, por. Landzberg, ass. kol. doktor Malewski, Jarosław Magnuszewski, telegr. Karol Skowzgird, kapit. Czheise, Sawicz, doktor Olszański, szlachcic Siergiejew, ob. Barcica, belgijska poddana panna Grave, ob. Sidorowicz.

HOTEL EUROPEJSKI. Jen.-major.: Tołstoj, Markow i Batuzatułł, kapit. Gass, por.: Antel, Berenhejm, Czeterman, Huberg i Stacewicz, ob. Dzierzanowski.

HOTEL POZNAŃSKI. Półkow. Ozierow, rad. h n. Karol Linser, por.: Rozen-Mejer i baron Zalc, prap. Nielidow, szlachcic Kowalczewski, por. Bożeranow, podpor. Awinow, por. Brune i Bejdeman, kupiec Karol Kirsten.

Дозволено Ценсурою. 15 Іюля 1863 г. Вильно.

W Drukarni A. H. Kirkora.